

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

KÖZ

AYLIK KOMÜNİST GAZETE FİYATI: 2 TL (KDV DAHİL) ŞUBAT 2021 SAYI: 24 (121) www.kozgazetesi.org

Lenin'e Göre Devrimci Durum

Orta Doğu'nun kilit ögesi ve devrim toprakları olan Türkiye ve Kürdistan'da devrimci durum uzun zamandır günceldir. Bu nedenle Lenin'in legalist tasfiyeciliğe ve oportünizmin odağı olan İkinci Enternasyonal'in çizgisine vururken devrim ve devrimci durum tespitlerini nasıl açıkladığını hatırlamanın tam da zamanıdır.

s.8

Padişaha Duacı Kemalistlerin Değil EMEKÇİLERİN ANAYASASI

Türkiye'de "sınırlı da olsa" bir kurtuluş savaşı gerçekleştiğini kabul eden solun 1920 Meclisi'ne ve 1921 Anayasasına sahiplenmesi hevesli çıkışları şaşırtıcı değildir. Türkiye'de bir kurtuluş savaşı yaşanmadığı gibi başından itibaren birinci meclis karşı devrimci bir karakter taşımaktaydı. Din devleti kurma iddiasıyla saltanata bağlılık yemini eden ve cumhuriyetin adını anmayan Büyük Millet Meclisinin ilk hamlesinin laik Koçgiri Cumhuriyeti'ni ezmiştir.

Boğaziçi öğrencilerinin mektubuna yanıt veremeyen Erdoğan yeni anayasa için bir hamlede bulunamaz. Eski rejimin anayasal sınırları içinde, mevcut meclise ve siyasi partilere dayanarak yeni bir anayasa yapılamaz. 12 Eylül Rejimi'nin yaşadığı krizi emekçilerin ve ezilenlerin lehine devrimci çözümü için şartlar her zamankinden uygundur. Bugünün devrimci görevi Cumhuriyetçi'ne karşı kurucu meclisi toplayacak bir kitle seferberliğini örmektir.

KÖZ'ÜN SÖZÜ

**Rejim Krizinin İlanı,
Derinleşen Rejim Krizinin Habercisi
Anayasa Tartışmaları**

Yeni bir Anayasa yapmak bir hayaldir, kimi madde değişikliklerini referanduma götürmenin önünde devasa engeller vardır ama Erdoğan'ın Anayasa değişikliğini basit bir gündem saptırma operasyonu değildir.

Fakat iktidarın her bakımdan yıprandığı muhalefetin en temel fonksiyonunu bile yerine getiremediği koşullarda başlayan anayasa tartışmaları devrimci güçler açısından benzersiz fırsatlar sunmaktadır.

s.10-11

Yeni Anayasa Çağrısı Rejim Krizinin İtirafıdır

Elinde hiçbir kozu kalmayan ve manevra kabiliyetini yitiren Erdoğan'ın yeni anayasa çıkışı rejim krizinin ve vardığı boyutların göstergesidir. Yamalı bohçaya dönmüş 12 Eylül anayasasının parlamenter yollarla değiştirilebilmesi mümkün değildir.

s.6

Boğaziçi ve Gezi: İki Burjuva Başkaldırı

Devrimci durumun derinleştiği topraklarda Amerikancı muhalefetin dümen suyunda gidenler en basit bir demokratik talep için mücadele etmekten çekinmemektedirler. Mücadele eden kesimler ise, birleşik ve kitlesel bir emekçi seferberliğine olduğu kadar, belki ondan daha çok devrimci bir partinin ve onun yol göstericiliğinin ihtiyacını hissetmektedir.

s.12

ESP'ye Yönelik Saldırlara Karşı Eylemli Mücadeleye

Ezilenlerin Sosyalist Partisi'ne yapılan operasyonlar sonrası dayanışma ziyaretinde bulduk.

s.3

Gökhan Güneş Birleşik Mücadele ve Dayanışma ile Aramızda

20 Ocak günü iş yerinin önünden kaçırılan Gökhan Güneş, yapılan eylemler ve kampanya sayesinde 26 Ocak günü bırakıldı.

s.3

AKP-MHP Karşıtı Mücadele CHP'yle İşbirliği Yaparak Verilemez

29 Ocak'ta İzmir'de düzenlenen 'Faşizme Karşı Birleşik Mücadele' paneline katıldık.

s.5

Şefik Hüsnü Çizgisiyle Hesaplaşmadan Mustafa Suphilerin TKP'sine Sahip Çıkılmaz!

TKP'nin tasfiyesinin muhasebesi güncel bir derstir; onbeşlerin adları değil partileri unutuldu.

s.6

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

Okur/Yazar Mektupları

Biz onlardan değil, Onlar bizden korkuyor

Jack London, Demir Ökçe kitabında kapitalistlere, tüccarlara devrimci karakterinin ağzından şöyle bir cümle kuruyor: "Pekala öyleyse öncelikle hepinizin yanıldığını söylemekle başlamama izin verin..."

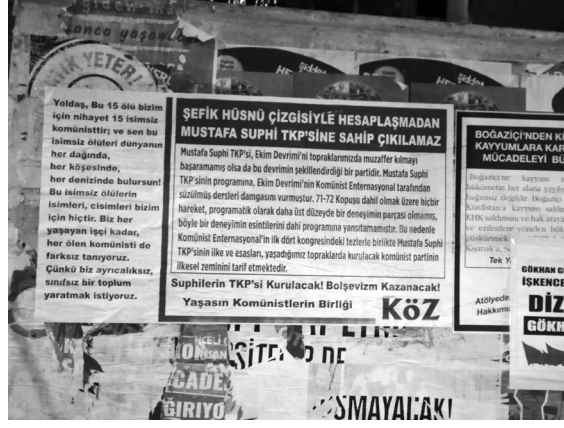
"Niçin Kadıköy'de idiniz?" dediklerinde bizim de benzer bir cevabımız vardı. "Her şey bitti diyenler"e, yılın sofrasında oturup kalkanlara, sosyal demokratlara, "seçimi bekleyin" diyenlere "yanılıyorsunuz" demek için oradaydık. Kendileri adına başkaları çalıştığı için elleri yumuşacık olanlara karşı oradaydık. Hasan Hüseyin'in "Yoksa Yoksun" şiirinde de dediği gibi: "sana bir mi vurdular/derlenip toparlanıp sen iki vuracaksın/yoksa yoksun, silerler adını karatahtadan" dediği gibi her seferinde kalkıp ikinciye varmak için savaşaçağımızı gösterdik.

Boğaziçi gözaltıları ile ilgili çağrıya ses verip Kocaeli'den kalkıp eylem için Kadıköy'e gittim ve bir gazeteci kadına şiddet uygularken sesimi yükseltip müdahale ederken gözaltına alındım. Ekip otobüsüne bindirdiklerinde bir arkadaşın arka koltuğunda sesini duyup arkamı döndüm ve bana dedi ki "yok ya ağlamıyorum merak etme gülüyorum bütün bu olup bitenlere". 24 kişi bir otobüse bindiğimizde tek bir kişide bile "ne yaptım, neden yaptım" serzenişini olmadı. Herkes ne için o otobüsün içinde olduğunun bilincinde ve üzerine düşeni yapmanın mutluluğu içerisindeydi. Gün boyu bir ekip otobüsünde içinde ifadelerimiz alınınsı diye beklerken arkadaşlarımız oyunlar oynayıp eğlendi, morallerini yüksek tutup bir an olsun direncini aşağı çekmedi. Milyar dolarla, tanklarla, toplarla, bombalarla kurmaya çalıştıkları korku imparatorluğu masraftan, zardan, ziyandan öteye geçememişti. 24 kişilik bir ekip otobüsünün içindeki o genç insanların gözlerinde korkuyu görmek için boşuna bakıp durdular.

Biz onlardan değil, onlar bizden korkuyorlar. Bu maddi şartları eşit olmayan savaşın, binlinç kısmında dağılmış bir düşmandan başka hiçbir şey göremedim bütün gözaltı boyunca. Bizi hiç yenediler daha, onları kaç kez yenecek yenelim bir ordu daha yollayacaklar. Bir ordu daha, bir ordu daha... Ordu üstüne ordu gönderse de yeniden ve yeniden karşılama dikilen, diz çökmeyen bir kitle hareketinin var olduğunu kanıtladık. Galiba biz kazanıncaya kadar sonu gelmeyecek bir şey başlattık.

Kocaeli'den Bir KÖZ Okuru

Suphilerin bu topraklarda devrim yapma kararlılığı Komünistlerin birliği mücadelesine yol gösteriyor

Programında amele ve rençber şuraları kurmak isteyen bir partinin Anadolu'ya gelmesi kadar doğal bir durum yoktur. Bu eleştirilmesi gereken değil örnek gösterilmesi gereken bir tutumdur.

1 Mayıs Mahallesi'nden komünistler olarak iki haftalık periyotlarla yapmış olduğumuz siyasi portreler okuması yerine, "28 Kânunusani, Mustafa Suphi TKP'si ve Devrimci Program Sorunu" hakkında bir oturum gerçekleştirdik: Bu oturumu KÖZ olarak Mustafa Suphi TKP'si ile neden ilgilenmekte olduğumuz, devrimci parti yoksunluğu gibi başlıkları ele almak amacıyla düzenledik. Oturum 11 kişinin katılımı ile, soru, cevap ve görüşler ile devam eden bir formatta ilerledi.

Şunlar ifade edildi:

"Komünistlerin birliği platformunun arkasında duran komünistler olarak gazetemizde de yer verdiğimiz bir devrimci parti eksikliği tespitini yapıyoruz. 'Devrimci durum var, devrimci parti yok' tespitimizdeki devrimci parti yoksunluğu ve bunun nasıl kurulacak olduğunu tarif ediyoruz. Bu topraklarda devrimci bir parti 10 Eylül 1920'de Mustafa Suphi ve yoldaşları tarafından Türkiye Komünist Partisi olarak kuruldu. Suphi TKP'si olarak adlandırdığımız devrimci parti, Dünya Komünist Partisi olan Komünist Enternasyonal'in programını onayladığı dört partiden birisidir. Biz bugün devrimciler olarak bir partiyi kimin kurduğuyula ve partideki kişilerin ne yaptığınıyla ilgilenmeyiz. Biz bir partiyi değerlendirirken, o partinin programına bakarız. Programda partinin neyi hedeflediği, hedeflerini gerçekleştirirken hangi yolu izlediği kısımlarını ele alıp, bir partiyi bu yönleriyle değerlendiririz. TKP bir nolu bildirgesinde "Biz Anadolu'da yanan isyan ateşini bir şuralar cumhuriyetine çevirmek üzere yola çıkıyoruz" ifadesi ile yola atılmıştır ve 28 Kânunusani 1921 tarihinde M. Kemal emrindeki askerler tarafından onbeşler olarak anılan Mustafa Suphi ve yoldaşları Karadeniz'de katledilmişlerdir. Yine bu bildirge de TBMM için şunlar söylenmiştir: TBMM'nin, Osmanlı Meclis-i Mebusanının devamı olduğunu ve bu meclisin Ermenilerin, Kürtlerin, Alevilerin, işçilerin ve köylülerin kanı üzerine kurulan bir avuç azınlığın çıkarını koruyan bir meclistir. Katledişlerinin bir yıl sonrasında yayımlanan bildiride onbeşlerin isimlerinin değil, verdikleri devrim mücadelesinin çizgisine ve onların programlarına sahip çıkmak gerektiği vurgulanmaktadır."

"Bugün tüm sol akımlar Şefik Hüsnü TKP'sini, kemalizme olan destekleri yüzünden eleştirmekte ve yanlış yapıldığını düşünmektedirler. Bu eleştiri dile getirilirken Mustafa Suphi'yi yüceltip Şefik Hüsnü'ye kemalizm destekçisi damgasını vurarak taşlamaktadırlar. TKP programında Suphi ve yoldaşları katledildikten sonra bir değişiklik olmamıştır o halde TKP'nin

tasfiyesi derken neyi kast etmekteyiz? TKP, Komintern'in programını onayladığı dört partiden birisi ve Komintern'in üyesi idi. Bu durumda TKP bilfiil Komintern'in aldığı kararları uygulamak zorunda ve eğer 21 ön koşullardan birisini dahi yerine getirmez ise Komünist Enternasyonal üyeliğinden atılması gerekir. Komintern, ilk dört kongresini gerçekleştirdikten sonra tasfiye olmuştur. Bu tasfiye Buharin'in yazdığı 1928 programı ile gerçekleşmiştir. Daha doğrusu tasfiyenin öne KEYK raporları ile açılmıştır. 5. kongrede "emperyalizme sakte vuran ulusal kurtuluş hareketleri desteklenmelidir" kararını Şefik Hüsnü ve yoldaşları "Biz bağrımıza taş basarak da olsa genç cumhuriyete destek vermekten kaçınmayacağız" diyerek uygulamışlardır. Şimdi sorun Şefik Hüsnü ya da Mustafa Suphi değil Komintern'in tasfiyesi ve bu kararların uygulanmasıdır. Biz bugün TKP'yi konuşurken neden Kemalizm destekçisi olduğunuzu değil Komintern'in tasfiyesi ile ilgilenmeliyiz. Aksi takdirde TKP'nin uyguladığı Komintern'in kararlarını Şefik Hüsnü'ye bağlamak örgütü yok saymak olacaktır. Şefik Hüsnü, partisinin bağlı olduğu dünya komünist partisinin aldığı kararları uygulamıştır. Yapılacak da tam olarak budur yani örgütün bağlı olduğu merkezin aldığı kararın uygulamasıdır."

Soru-cevap bölümü:

- TKP'nin Suphi zamanındaki programı Şefik Hüsnü zamanında da var, lakin bu fark neden, bunun Komintern'deki 4. ve 5. Kongrelerde ulusal soruna dair alınan kararlarla bir ilintisi var mıdır? Bu kongreler arasında nasıl bir fark vardı?

- Suphi katledildikten sonra Sovyetler ses çıkarmıyor, Sovyetlerin Kurtuluş Savaşı'na desteği var, koşullar bu şekilde. Suphilerin eksikliği de Sovyetlere uyarak hareket ettiği için eksik değil midir?

Yanıt olarak konuşmacı şunları söyledi:

Suphileri eleştirenler içerik olarak, ezilen ulusla ilgili net bir çizgi olmadığı yönünde itihafta bulunmaktadırlar. Aslında bakıldığında zaman Komintern'in programı zaten Suphilerin programıdır. Ezilen ulus orda nasılsa TKP de ona göre hareket etmek zorundadır. Aynı zamanda TKP programında olmayan birçok konu hakkında eleştiri vardır. TKP bir merkeze, dünya komünist partisine bağlıdır ve merkezin programı TKP'nin programı iken her konu hakkında programında bir görüş bildirmek zorunda değildir. TKP Komintern'in programında yer alan her kararı uygulamak zorundadır ve TKP programı denildiğinde Komintern'in programına bakmak tamamen doğru bir hareket olur.

Bizim referansımız; Komintern'in ilk dört kongre kararlarıdır. Kongre bir örgütün en üst organıdır. Kongre kararları tüm örgütü bağlar. Lakin IV. Kongrede ele alınan kararlar V. Kongre arasında bağlı olan partiler tarafından tam da uygulanmamıştır ve V. Kongrede bu kararlara uymayan KEYK Roy yoldaş tarafından eleştiriliyor. Bizim sahip çıktığımız kongrelerde ele alınan ilkesel kararlardır, KEYK'in tutumları değildir.

Bu topraklarda komünist parti yaratmak isteyenler öncelikle Suphilerin TKP'sinin programının gerisine düşmemek zorundadır. Bu partinin programını ve pratiğini aşmak için önce ona sahip çıkmak gerekir.

Cevap verme niteliğinde olan bir partinin programı görmezden gelinip, dünya üzerindeki başka bir yere yönlendirilmiştir. Bugün sol akımların çerçevesinin de pervasızlığı buradan gelmektedir.

Otoriteyi kimin aldığı, 1920'den sonraki bakılan merkez ne olduğu önemlidir. Burada 28 programı ortaya çıkmıştır. Mahir'den, Kaypakka'ya her yönlere 28 programındandır işin zorluğu da buradadır.

İlk dört kongrede öne çıkan siyasi çizgi 28 programında revize edilmiştir. Bugün buna itiraz eden tek bir akım dahi bulunmamaktadır. Bu programın dayanakları güçlüdür. Ayrıntı noktaları buradan çekilecektir. Bu kızıl çizgiyi koruduğumuz müddetçe takipçileri çıkacaktır. Bugün bu ilkeleri dilimizden düşürmememizin nedeni de budur.

Sadece burada değil dünyanın dört bir yanında devrimciler öldürülmektedirler. Bunların isimleri değildir bizim için önemli olan. Onların çizgileridir. Bu topraklara devrim tohumu ekilmiştir ve hâlâ yeşermeye devam etmektedir. Onların mücadelesi bizim kuracağımız partiyle taçlanacaktır. Elimizdeki en güçlü silahımızda onların sahip olduğu komünist programlarıdır."

Oturumumuz bunların ifade edilmesinin ardından sonlandırıldı.

Onbeşlerin katledişlerinin 100. yılında komünistlerin birliği ve parti sorununu bu şekilde ele aldık. Bu noktada komünistlerin birliğini sağlamak isteyenler olarak gerisine düşmeyeceğimiz amaç ve ilkelimiz, Komünist Enternasyonalin ilk dört kongresi, Komünist Enternasyonal'e katılımın 21 koşulu ve TKP programının ilke ve esaslarıdır. Bu bayrağı yükselteceğiz.

Yaşasın Komünistlerin Birliği!

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

Mahalle Meclisi faaliyetlerini sürdürüyor

1 Mayıs Mahallesi Mahalle Meclisi, 25 Ocak günü Gökhan Güneş'in kaçırılması hakkında basın açıklaması düzenledi.

1 Mayıs Mahallesi Mahalle Meclisi, kurulduğu günden beri belirli gündemlerle toplandı, ele aldığı gündemleri mahallenin tamamına yaymak için tüm kurum ve yöre dernekleriyle görüşmeler yaptı. Ele aldığı gündemlerden biri olan imar ve kentsel dönüşümle ilgili çalışmalarına devam ediyor.

Yürütülen bu çalışmalarda, halihazırda 1 Mayıs Mahallesi nezdinde çıkarılan imar planı ve mahalle halkı üzerindeki etkilerinin, yapıları yıkmaktan ibaret olmadığı; mahallenin yapısını sındırmayı amaçlayan bir yapıtım olduğu vurgulanıyor.

Bu sorun kapsamında, Mahalle Meclisi

her hafta düzenli olarak toplantılarını gerçekleştiriyor. Toplantılara bu süreçte HDK, ESP, EMEP, Mayıs'ta Yaşam Kooperatifi ve KÖZ katılıyor. Yaklaşık altı aydır toplantılar sürüyor ve pratik çalışmalar örgütleniyor. Deniz Gezmiş Parkı'nın adının, Deprem Parkı olarak değiştirilmesini protesto eden bir basın açıklaması düzenlenmesi; imar gündemi kapsamında ilçe belediyesi ve İBB ile görüşmelerin sürdürülmesi Mahalle Meclisinin geçtiğimiz aylardaki faaliyetleri oldu.

Diğer bir taraftan Meclis, güncel gelişmeler kapsamında, 1 Mayıs Mahallesi'nde çocuk istismarı yaşanmasını ve Gökhan Güneş'in polis tarafından kaçırılmasını protesto eden basın açıklamaları düzenledi. 25 Ocak günü ise Gökhan Güneş'in kaçırılması üzerine 1 Mayıs Mahallesi Mahalle Meclisi imzalı bir pankart ile 1 Mayıs Mahallesi'nde bir basın açıklaması yaptı.

Bizler KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak Mahalle Meclisi içerisinde yer alıp, çalışmalarında aktif bir şekilde sorumluluk almaktayız ve almaya da devam edeceğiz.

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

KOMÜNİST KÖZ YEREL SÜRELİ AYLIK SİYASİ GAZETE

SAHİBİ ve SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ŞÜKRÜ DEMİR

YÖNETİM YERİ: OSMANAĞA MAHALLESİ LEYLA SOKAK ELİF

İŞHANI KAT 2 DAİRE: 5 KADIKÖY -İSTANBUL

E-POSTA: kozonline@gmail.com

WEB ADRESİ: www.kozgazetesi.org

BASILDĞI YER: ÖZDEMİR MATBAASI MALTEPE MAHALLESİ

GÜMÜŞSUYU CADDESİ ODİN SANAYİ SİTESİ NO: 28/245 ZEYTİNBURNU-

İSTANBUL

TEL: 0212 577 54 92

ESP'ye yönelik saldırılara karşı Eylemli mücadeleye

14 Ocak günü ESP'ye yönelik 12 ilde operasyon düzenlendi.

Ezilenlerin Sosyalist Partisi'ne yapılan operasyonlar sonrasında dayanışma ziyaretinde bulunduk. Ziyaretimizden bir gün önce, beş gündür devletin kolluk güçleri tarafından alıkonulan Gökhan Güneş serbest bırakılmıştı. Bu süreçte Gökhan Güneş'in kaçırlmasına karşı Kadıköy ve Okmeydanı'nda ozalit çalışması yaptık. Bu ozalitlelerde bu saldırıların devrimcileri sindiremeyeceğini ve Cumhuriyet İttifakı'na karşı birleşik mücadelesinin altını çizdik.

Ziyaretimizde HDP'ye ve ESP'ye yapılan saldırıların birbirinden farklı olduğunu; ESP'ye yönelik saldırıların gerekçesinin ESP'nin sokağı, eylemli mücadeleyi öne çıkarması olduğunu söyledik. Saldırıları karşı verilen cevabın önemli olduğunu; geriledikçe saldırganlaşan Cumhuriyet İttifakı'nın bu saldırıların amacına ulaşmadığını belirttik.

Gökhan Güneş'in iş yerinin önünden alınması sonrası yapılan eylemlerin çok önemli olduğunu; bundan sonra yapılacak bütün saldırıların bunun gerisine düşmeyen bir şekilde yanıtlanması gerektiğini söyledik. Bundan önceki saldırılara da aynı şekilde cevap vermek gerekirdi; görünen o ki saldırılar bitmeyecek dedik. Bununla birlikte Adalet Bakanı ile İçişleri Bakanı arasındaki kavgaya, nasıl hareket edileceği konusunda ortak tavır alamayan bir Cumhuriyet İttifakı olduğunu göstermekte. Bunca baskıya rağmen Boğaziçi eylemlerinin sindirilememesi, işten atılmaları karşı süren eylem örneklerinde görüldüğü gibi saldırılara karşı yapılan eylemlerin artmasında bunun etkili olduğunu söyledik.

ESP Eş Genel Başkanı Şahin Tümöklü ziyareti-mizde şunları ifade etti: "Gökhan Güneş ailesinin, arkadaşlarının, yoldaşların ve siper yoldaşlığının eşsiz dayanışmasıyla bizimle yeniden beraber. Bu süreçte her türlü yol ve yöntemi deneyen bu birlikte mücadele, hepimize eşsiz bir tarihsel deneyimi de öğretti, hatırlattı. Bu kaçırma ve işkenceler yeni bir eşikte olduğumuzu gösteriyor. Bu yeni konseptin ilk anda püskürtülmesi önemliydi. Gökhan'ı sağ almak hepimizin ısrarlı ve birleşik mücadelesinin başansıdır. Biz her türlü yöntemi uygulamaya kararlıydık.

Bu beş günlük dışı dışı mücadele boyunca yapılan bütün eylemler faşist şeflik rejiminin hiç ummadığı bir hızla örgütlenen mücadele, onu suçüstü yakaladı, zora soktu ve amacına ulaşmasını engelledi. Bu güncel politik şartlarda, Gökhan'ı faşizmden koparıp alma muharebesi, yürünmesi gereken antifaşist mücadele yoluna bir kez daha ışık tuttu.

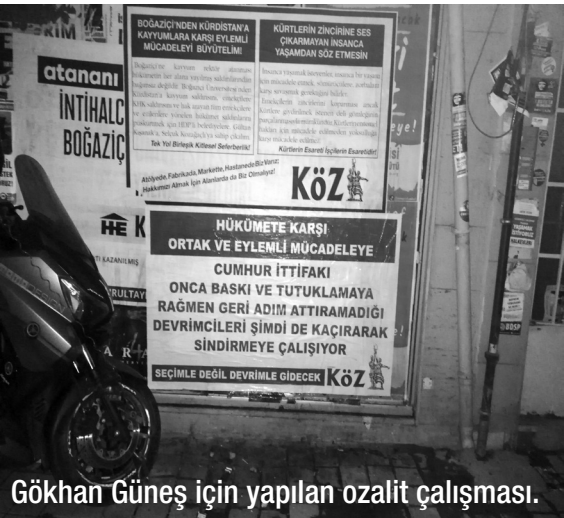
"Sağ aldınız, sağ istiyoruz" hareketinin hızla büyütülmesi ve yaygınlaştırılmasında, birkaç gün içinde faşizmi geri adım atmak zorunda bırakan bir siyasi etki düzeyine ulaşmasında, birleşik mücadele pratiği belirleyici bir kaldıraç olmuştur."

Kadıköy'den Komünistler

ESP'ye destek ziyaretimizde, ESP'ye yönelik saldırıların ardında ESP'nin sokağı, eylemli mücadeleyi öne çıkarması olduğunu vurguladık.

Hükümetin saldırılarına karşı sokağa, eyleme, mücadeleye!

Gökhan Güneş için yapılan ozalit çalışması.

Ocak ayının sonu Mustafa Suphilerin katledilişinin yıl dönümüdür. Sol Mustafa Suphilerin adını unutmuş ama 28 Kânunisi'nin hafızalardan silinmesi için her türlü çabayı sarf etmiştir. Kimi Mustafa Suphilerle Şefik Hüsnüleri yan yana anarken kimi de dedektiflik peşine düşüp "kim öldürdü" sorusuna cevap arayarak anma yapmaktadır. Komünist Enternasyonal tarafından programı yazılan partinin programını anan yoktur.

Komünistler olarak Mustafa Suphileri sahiplenmenin tasfiyecilerle hesaplaşmaktan, oportünistlerin maskesini düşürmekten ve onların yolunda komünist partiyi kurma mücadelesinden geçtiğini biliyoruz.

Mustafa Suphiler o dönem iktidar krizi içerisinde olan Anadolu'ya iktidarı burjuvazinin alması için işçi köylü sovyetlerini kurma mücadelesi için gelmişlerdi. Bu gün bu topraklar gene bir siyasi kriz içerisinde. Bu topraklarda iktidarı alabilecek, siyaset yapabilecek bir parti mevcut değil. Cumhuriyet İttifakına karşı kitlelerin eylemli mücadelesinin önünü açacak, bağımsız siyaset yürütecek bir parti mevcut değil.

Bu eksiklik kendini bütün çıplaklığı ile gösterirken bu gün Mustafa Suphileri anmak demek onların programını sahiplenmek ve güya Mustafa Suphileri sahiplendiğini söyleyen oportünistlerin

maskesini düşürmek demektir.

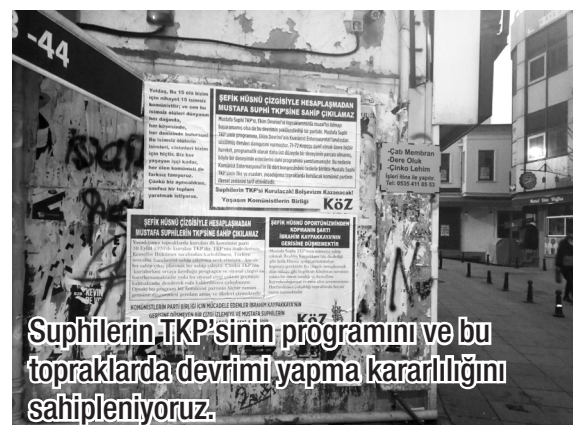
Belediyeye atanan kayımlardan, üniversitelere atanan kayımlara, işçi kıyımlarından kaçırılan devrimcilere, Kürtlere vurulan zincirlerden, Suriyeli işçilerin haklarına varana dek bu gün tek çözüm Cumhuriyet İttifakına karşı birleşik eylemli mücadeledir. Böyle bir bağımsız siyaset ise ancak Ekim devrimin derslerini kuşanmış Komünist Enternasyonal'in ilk 4 kongresini kendine ilke edinmiş komünist bir partiyle verilir.

Seçimlere bel bağlamayanları Mustafa Suphilerin programını sahiplenen bir parti kurma mücadelesine çağırıyoruz. Bu görüşlerimizi anlatacağımız politik faaliyetler yapmaya ve başkalarının gündemine sokmaya devam ediyoruz.

Bu politik tutum ve görüşlerimizi devrimcilere ulaştırmak için 26 Ocak'ta Kadıköy'de ve 28 Ocak'ta ise Okmeydanı'nda ozalit çalışması yaptık. Hükümete karşı birleşik eylemli mücadele, Boğaziçi eylemleri ve Mustafa Suphi gündemli olan ozalitlerimizin içerikleri şu şekilde idi:

Mustafa Suphi TKP'ni konu edinen ozalitlerimiz şu şiarları içeriyordu: "Şefik hüsnü TKP'sinden kopmanın şartı İbrahim Kaypak'ın gerisine düşmemektir, Şefik hüsnü çizgisine hesaplaşmadan Mustafa Suphilerin TKP'sine sahip çıkılmamalı."

Kaçırılan devrimci Gökhan Güneş gündemli ozalitlerimiz içeriği aşağıdaki gibiydi: "Cumhuriyet İttifakı onca baskı ve tutuklamalara rağmen geri

Suphilerin TKP'sinin programını ve bu topraklarda devrimi yapma kararlılığımızı sahipleniyoruz.

Gökhan Güneş Birleşik mücadele ve dayanışma ile aramızda

20 Ocak günü iş yerinin önünden kaçırılan Gökhan Güneş, yapılan eylemler ve kampanya sayesinde 26 Ocak günü bırakıldı. DİSK'e bağlı kimi sendikaların çağrısıyla gerçekleştirilen eylem, "Seçimle Değil Devrimle Gidecek; Sandıkta Değil Sokağa Hesap Soracağız; ESP'ye Yapılan Saldırıları Karşı Eylemli Mücadeleye" dövizleriyle ve bayrağımızla katıldık.

DİSK'e bağlı Dev Yapı-İş, İnşaat-İş ve Limter-İş kaçırılan devrimci Gökhan Güneş için Kadıköy Süreyya Operası önünde 27 Ocak Çarşamba günü eylem düzenledi. Gökhan Güneş'in sosyalist bir işçi olduğu ve birleşik mücadele sonucu geri alındığı, işçilerin öncülerine bu tip saldırıların devlet tarafından yapıldığı ve yapılmaya devam edeceği vurgulandı. Bu saldırılara karşı birleşik eylemli mücadelenin önemi vurgulandı.

Bu eylem KÖZ olarak bayrak ve dövizlerimizle katıldık. "Seçimle Değil Devrimle Gidecek; Sandıkta Değil Sokağa Hesap Soracağız; ESP'ye Yapılan Saldırıları Karşı Eylemli Mücadeleye" yazan dövizlerle taşındık.

Eylemde yaşasın "Yaşasın Devrimci Dayanışma; Faşizme Karşı Birleşik Mücadele" sloganları sık sık atıldı.

Eylem bitiminde konuşma yapmak isteyen siyasetlere söz verildi. Söz aralar şunlara değindik:

Gökhan Güneş bir devrimcidir. Ve Cumhuriyet İttifakı devrimcilere ve mücadele edenlere saldırmayı kendine görev biliyor. Lakin saldırılarla, kaçırılmaları asla geri adım atıramadı, atıramayacak. Bugün Cumhuriyet İttifakı en zayıf olduğu dönemdedir. Cumhuriyet İttifakına karşı bağımsız siyaset ve eylemli mücadeleyi örnek tek çözüm olacaktır dedik. Eylemin sonlanması ile ayrıldık

Kadıköy'den Komünistler

Hükümete karşı eylemli mücadelede birleşelim!

KÖZ'ün arka-sında duran komünistler olarak, gazetemizin "2021'de Devrim Rüzgârları Daha Sert Esecak DEVRİMCİ DURUM VAR DEVRİMCİ PARTİ YOK" başlıklı aralık ayı sayısının ve "Daha Güçlü Bir Emekçi Hareketi İçin Birleşik ve Eylemli Mücadeleye!"

başlıklı özel sayımızın Aydınli mahallesinde yaygın dağıtımını gerçekleştirdik. Önceden planladığımız şekilde gazetemizi ve özel sayımızı sokak sokak, kapı kapı temasımızın olduğu kişilere ulaştırdık. Aynı zamanda özel sayımızı A3 şeklinde hazırlayarak Aydınli mahallesindeki otobüs duraklarına ve kalabalık geçiş noktalarına astık.

Özel sayımızı duraklara asarken iki Kürt emekçisiyle sohbet etme fırsatımız oldu. Durakta astığımız özel sayının başlığını okuduklarında bize yardım etmek için yanaşmalar ve sohbet etmeye başladık. Sohbet esnasında emekçi arkadaş bize "çok yakında bu heriften kurtulacağız şurda 1-2 sene kaldı bu sefer başımızdan def edeceğiz bu adamı" dedi. Seçimleri işaret eden bu konuşmanın ardından bizim seçimlere dair görüşlerimizi anlatmak için söz alan yoldaş şu noktalara değindi: "Evet bugün Kürtlerin ve emekçilerin kurtuluşu için Erdoğan'dan kurtulmak gerekir. Yalnız asıl sorun bunun ne şekilde kimler tarafından yapılacağı sorunudur. Bizler diyoruz ki bugün Türkiye'de seçimler yoluyla Erdoğan'dan kurtulmak artık mümkün değildir. Erdoğan'dan kurtulmanın yolu emekçilerin ve ezilenlerin, hiçbir burjuva partisine ve ittifakına yedeklenmeden kendi bağımsız çizgisini koruması ve sokağa kitlesel eylemlerin yolunu açmasıyla mümkün olacaktır. Aksi taktirde seçimi kaybetmiş olsa bile, Erdoğan'ın o koltuğu kendi rızasıyla bırakması mümkün değildir."

Durakta ayak üstü yaptığımız bu sohbet sonrasında emekçi arkadaşlar bizimle temasta kalmak istediklerini belirttiler ve telefon numaralarını verdiler. Biz de bu türden siyasi meseleleri, konuları konuştuğumuz söyleşi ve gazete sohbetlerimizi bildireceğimizi söyledik ve vedalaştık.

Boğaziçi'nden Kürdistan'a kayımlara karşı eylemli mücadeleyi büyütelim!

adım atıramadığı şimdi de kaçırarak sindirmeye çalışıyor. Seçimle Değil devrimle gidecek. Hükümete karşı ortak ve eylemli mücadeleye"

Boğaziçi'nden Kürdistan'a kayımlı saldırısı gündemli ozalitlerimiz ise şu içerikte idi:

Boğaziçi'nde Kürdistan'a kayımlara karşı eylemli mücadeleyi büyütelim! Boğaziçi'ne kayımlı rektör atanması hükümetin her alana yayılmış saldırılarından bağımsız değildir. Boğaziçi Üniversitesinden Kürdistan'a kayımlı saldırısını, emekçilere KHK saldırısını ve hak arayan tüm emekçilere ve ezilenlere yönelen hükümet saldırılarını püskürtmek için HDP'li belediyelere, Gülten Kışanak'a, Selçuk Kozağaçlı'ya sahip çıkalım. Atölyede, Fabrikada, Markette, Hastanede Biz Varız; Hakkımızı Almak İçin Alanlarda da Biz Olmalıyız!

İnsanca yaşamak isteyenler, insanca bir yaşam için mücadele etmek, sömürçülere, zorbalara karşı savaşmak gerektiğini bilirler. Emekçilerin zincirlerini koparması ancak Kürtlere giydirilmek istenen deli gömleğinin parçalanmasıyla mümkündür. Kürtlerin en temel hakları için mücadele edilmeden yoksulluğa karşı mücadele edilmez. KÜRTLERİN ZİNCİRİNE SES ÇIKARMAYAN İNSANCA YAŞAMDAN SÖZ ETMESİN!

Kürtlerin Esareti İşçilerin Esaretidir! Tek Yol Birleşik Kitlesel Seferberlik!

Suphilerin TKP'si Kurulacak Bolşevizm Kazanacak!

Kadıköy'den Komünistler

Atölyede, Fabrikada, Markette, Hastanede Biz Varız; Hakkımızı Almak İçin Alanlarda da Biz Olmalıyız!

Tuzla'dan Komünistler

AKP-MHP karşıtı mücadele, CHP'ye işbirliği yaparak verilemez

İzmir'de 29 Ocak'ta "Faşizme Karşı Bireleşik Mücadele" paneli gerçekleştirildi.

29 Ocak 2021'de İzmir'de düzenlenen "Faşizme Karşı Bireleşik Mücadele" paneline biz de katıldık. Paneli Alınteri, Demokratik Bölgeler Partisi (DBP), Devrimci Parti, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP), Mücadele Birliği, Partizan ve Sosyalist Meclisler Federasyonu (SMF) birlikte düzenledi. Bireleşik Gençlik Meclisleri (BGM), Devrimci İşçi Komiteleri (DİK), HDP, İşçi Temsilcileri Konseyi (İTK), Kaldıraç, Toplumsal Özgürlük Partisi (TÖP), Tuha-Der'den de katılım gerçekleşti. Panelde ana konuşmacılar HDP milletvekilleri Dilşat Canbaz ve Musa Piroğlu ile HDP MYK üyesi Cengiz Çiçek'ti. Panele 120-130 kişi konuşmacı ve dinleyici olarak katıldı. Her ne kadar etkinlik panel adıyla düzenlendiyse de forum biçiminde gerçekleşti, ve konuşma yapmak isteyen herkese kürsüde söz hakkı tanındı.

İlk sözü alan Dilşat Canbaz, karanlık bir dönemden geçildiğini belirterek, iktidarın baskısının her geçen gün arttığını, zorlu günlerden geçilmekte olduğunu, yapmak gerekenin birlikte direnmek ve bireleşik mücadele olduğunu, bunu da ancak devrimcilerin ve sosyalistlerin sokaklarda, fabrikalarda, halkın olduğu her yerde birlikte var olmasıyla mümkün olabileceğini belirtti. Daha sonra söz alan Musa Piroğlu, devrimcilerin çokça teorik lafızlar ürettiğini, sokakta ve eylemde teoriyi pratiğe dökmekte eksik kaldığını vurguladı. Piroğlu ayrıca zamanın ben yerine biz deme zamanı olduğunu, devletin her türlü baskıyla, ajanlaştırma operasyonlarıyla, gözaltılarla, baskılarla devrimcileri yıldırma hedeflediğini, yedi örgüt olarak başlattıkları faşizme karşı bireleşik mücadele örgütlenmesinin bir eylem birliği platformu değil aynı zamanda düşünsel birlikteliği de hedeflediğini, böylelikle devrimcilerin yan yana gelip sokakta faaliyet göstermesi gerektiğini, kapılarının herkese açık olduğunu, bu oluşumun 1970'lerdeki benzeri bir yükselişe katkı koyabileceğini ifade etti. Daha sonra söz alan Cengiz Çiçek konuşmasına "Mustafa Suphiler'i anarak başladı. Sürmekte olan açlık grevlerine ilişkin anımsatmada bulunarak grevlerin kamuoyuna duyurulmasının önemine dikkat çekti. İçinden geçilmekte olan faşist bir süreç olduğunu ifade eden Çiçek, iktidarın her türlü yolla halk üzerindeki baskıları artırdığını, Sadat ve benzeri oluşumlarla baskısını daha da yoğunlaştırmak istediğini, Ertuğrul Kürkçü'nün de söylediği gibi kararsızların ülkede artık ikinci büyük parti durumuna geldiğini, bu noktada devrimcilerin inisiyatif almasının zorunlu olduğunu söyledi. Bu durumun devrimcilerin bireleşik mücadele etmesi gerektiğini ortaya çıkardığını, yaşamakta olanın bir "sınıfsal mücadele" olduğunu ifade etti.

KÖZ adına söz alan yoldaş ise, yaşamakta olan sürece faşizm demenin yanlış olduğunu, Clara Zetkin'in 1923'te Komintern'e sunduğu raporda belirttiği gibi faşizmin proleter devrimi gerçekleştirilmeye teşebbüs edilip gerçekleştirilmediğinde ortaya çıkan bir durum olduğunu, Türkiye'de ise böyle bir durumun henüz söz konusu olmadığını ifade etti. Yoldaş mevcut duruma faşizm ve büyük baskı dönemi diyerek düşmanı gözümüzde büyütmenin yanlış olduğunu, bu durumun solcularda örgütsel ataletle bahane yapıldığını belirtti. Ayrıca mevcut hükümete faşist bir hükümet diyemeyeceğimizi vurgulayan yoldaş, AKP'nin de MHP'nin de faşizme sıcak veya soğuk bakmalarından bahşimsız olarak faşist bir örgütlenme olabilecek kapasiteye sahip olmadıklarını, bunu Erdoğan'ın devlet bir yana kendi partisine bile hâkim olamamasından, hükümette bakanlar arası kavgalardan, Erdoğan'ın İyi Parti ve Saadet Partisi kapısında destek bulabilmek için yalvar yakar olmasından ve uyguladığı kararsız şiddet ile bunun toplumsal muhalefeti sindirmek bir yana güçlendirmesinden görebileceğimizi ifade etti. Gezi, Kobane ve Hendek başkaldırıların, Adalet Yürüyüşü'nün CHP'nin hedeflediğinin aksine kitlesel sokak gösterilerine dönüşmesinin, Boğaziçi Üniversitesi isyanının bize bunları gösterdiğini, ne var ki sosyalistlerin CHP ile ters düşmemek adına sokaktan uzak durmasının - solun bu kadar güçlü olduğu bir coğrafyada - toplumsal isyanın önündeki en büyük engele döndüğünü ifade etti. Devrimcilerin polisten korktuğu için değil, CHP ile işbirliği yapan örgütlerin sokakta yer almakta imtina ettiği için sokağa çıkmadığını, ataletin sorumlusunun devrimciler değil devrimci olduğunu iddia eden örgütler olduğunu belirtti. Yoldaş ayrıca faşizme karşı mücadelenin 1970'lerdeki mücadeleye benzetilmesinin yanlış olduğunu, 1970'lerde faşizme karşı mücadele ettiğini belirten devrimcilerin siyasi iktidarı parlamentarist olmayan yollarla ele geçirme hedefiyle hareket ettiğini, bugün faşizme karşı olduğunu söyleyenlerin hedefinin ise 2023 seçimlerine CHP ile birlikte girerek "faşizm" i sandıkta yenmek olduğunu, bunun büyük bir tezat olduğunu dile getirdi. KÖZ'ün arkasında duran komünistlerin adı ne olursa olsun devrimcilerin birlikte hareket edeceği bir örgütlenmede yer almaya karşı olmadıklarını, bunu desteklediklerini ifade eden yoldaş, temel koşullarının böylesi bir birlikteliğe CHP veya başka herhangi bir burjuva örgütün dahil edilmemesi olduğunu söyledi. Yoldaş ayrıca, önceki konuşmacıların dile getirdiği daha fazla sokakta olmak gerektiği vurgusuna katıldıklarını, ne var ki solun genelinin Mart ayından beri yaşanan korona salgını sürecinde kraldan çok kralcı olarak hükümet daha yasak/kısıtlama koymadan eylemlilik olasılıklarının önünü salgın bahanesiyle kendisinin kestiğini, salgın bahanesiyle Newroz'un ve 1 Mayıs'ı balkonlarda kutlama garabetine bilinçli olarak yol açtığını, bunu unutmayacaklarını belirtti. Hizmet sektörü işçilerinin her gün fabrikalara, toplu taşıma araçlarına, korona riskine sürekli maruz kaldığı ve mahkûm olduğu bir ortamda tuzu kuru olanların "aman maske mesafe" demesinin büyük bir yanlış olduğunu belirten yoldaş, ABD'deki Floyd

eylemleri için sokağa çıkan halkın bunu korona ya rağmen yaptığını, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki isyanın da korona dinlemediğini; solun buna ters şekilde davranmasının çok hatalı olduğunu ifade etti. Yoldaş böyle bir sürece belirtilen çekincelerle destek verebileceklerini, panele söz edilen sorunların hepsini kesin çözüm yolunun ise, KÖZ'ün arkasında duran komünistlerin hedeflediği proleter bir devrime öncülük edecek tüm devrimcileri, komünistleri tek bir örgütte bir araya getirecek bir partinin kurulmasından geçtiğini belirterek konuşmasını sonlandırdı.

Daha sonra sağlık gerekçesi ile panele gelemediği için video kayıt gönderen Ergun Adaklı söz aldı. Adaklı faşizme karşı geliştirilen birlikte mücadele fikrini desteklediğini ifade etti. 1977 ve öncesinde de benzer bir süreç yaşandığını ifade eden Adaklı, o günlerde Ecevit rüzgârına kapılan solcu örgütlerin bir kısmının (TKP, TİP, TSİP; Devrimci Yol, Özgürlük Yolu, DDKD, vb.) faşizme karşı mücadele bahanesiyle CHP ile birlikte hareket ettiğini, kendisinin de içinde olduğu örgüt dahil birçok örgütün bu durumu eleştirdiğini, burjuvaziyle böylesi bir eylem veya siyaset birlikteliği yapmanın büyük bir yanlış olduğunu, bugün de CHP'yle ortak hareket edilmesinin aynı yanlışın tekrarı anlamına geleceğini, konuya sınıf perspektifi ile bakmanın çok önemli olduğunu, Cumhuriyet ittifakı ile Millet ittifakının sınıf çıkarlarının aynı olduğunu dile getirdi.

İlk tur konuşmalarının ardından sorular alındı. Sorulardan ilki söz konusu birliktelik için bir program veya tüzük olup olmadığı idi. KÖZ'den bir yoldaş, söz konusu birliktelikte CHP'ye veya diğer burjuva örgütlere yer verilir verilmeyeceğini, CHP bu birlikteliğe katılmak isterse, buna izin verilip verilmeyeceğini sordu. Bunlar dışında soru gelmedi.

Bunun ardından söz alan Dilşat Canbaz, program veya tüzüğün zamanla birlikte hazırlanabileceğini, 4 Şubat'ta bunun ilk belgesini duyuracaklarını belirtti. Yaşamakta olan sorunun salt AKP sorunu olmadığını söyleyen Canbaz, AKP gidince devrimcilerin görevinin sona ermeyeceğini, ama bunun bir aşama olacağını belirtti. Canbaz'ın ardından söz alan Musa Piroğlu, antifaşist bir cephe kurmanın önemine işaret ederek, teorik tartışmalarla zaman yitirmemiz durumunda 12 Eylül öncesinde birbiri ile teorik tartışmalar yapıp için birlik olamayan ve sonunda tanklar altında ezilen devrimcilere benzer bir duruma düşülebileceğine işaret etti. Kurulması hedeflenen bir eylem birliği değil, eylemlilikleri birlikte örgütleyecek bir ortak akıl olduğunu ifade eden Piroğlu, zamanın eylemlerde örgüt bayrağı gösterme zamanı olmadığını, bir hareketi birlikte yaratıp değişik toplumsal yapılarla bir araya gelme zamanı olduğunu vurguladı. Geçmişte Lenin'in de Brest Anlaşması ile Almanya'ya olanca tavizi verip onlarla anlaşma yoluna gittiğini, bunun üzerine hükümetten ayrılan sol narodniklerin daha sonra Lenin'e suikast düzenlediğini söyleyerek, bu durumda Lenin'in de burjuvazi ile işbirliği mi yapmış sayılmaya gerektiğini sordu. Piroğlu Kobane'yi de örnek vererek, orada eğer uluslararası destek olmasaydı Kobane'nin

özgürleşemeyeceğini, söz konusu desteğin de YPG'nin emperyalizmle işbirliği yapması olarak değerlendirilemeyeceğini belirtti. Durumun Mahir Çayan'ın sözleri ile 'düz bir çizgide gitmiyoruz' ifadesinde vücut bulduğunu ifade eden Piroğlu, ağır bir saldırı dalgası altında olduklarını, olağanüstü bir dönemden geçildiğini, bu sürecin kalıcı hâle getirilmemesi için olabilecek en geniş karşı duruşun hedeflenmesi gerektiğini ileri sürdü. Ne program ne de ilkeler bildirgesi sunmalarının da bunu diğer tüm katılımcılarla birlikte yapma amacından kaynaklandığını belirtti.

Söz alan Cengiz Çiçek Türkiye'nin geçmişte Kemalist beyaz Türkler'le AKP'li yeşil burjuvazi hegemonyaları arasında kaldığını, Abdullah Öcalan'ın bunlara üçüncü ve enternasyonalist bir alternatif önerdiğini, bu önerinin tüm Ortadoğu'da konfederatif, antikapitalist ve dışlanan tüm kimlikleri kapsayacak bir yapıya işaret ettiğini, İngiltere'deki işçi sendikalarının, Meksika'daki Zapatistlerin ve dünyadaki birçok başka kesimin Kürt Özgürlük hareketi desteğini bu minvalde anlamak gerektiğini, taktik hamlelerin riskli olmakla birlikte gerekli olduğunu, devrimci kapasiteyi korumak ve artırmak gerektiğini belirtti. Kendisinin Dersimli olduğunu, birçok akrabasının kemik CHP'li olduğunu ifade eden Çiçek, eskiden onlarla pek anlaşamadıklarını fakat Kürt Özgürlük Hareketi Şengal'de Ezidiler'i kurtardığı zaman akrabalarının "hüngür hüngür" ağlayıp biz sizi yanlış tanıyormuşuz diyerek seçimlerde HDP'ye oy verdiklerini, bunun kaydadeğer bir durum olduğunu ifade etti. Buna paralel olarak, Kobane'den Türkiye'nin dört bir tarafına gelen devrimci cenazelerini devletin yasaklamasının da benzer bir ortaklaşmayı engelleme amacı güttüğünü; bu baskıya karşı bir hegemonyanın en geniş halk birlikteliği ile örülebileceğini söyledi.

Canbaz, Piroğlu ve Çiçek böylece KÖZ adına söz alan yoldaşın ve Ergun Adaklı'nın konuşmalarına dolaylı yoldan yanıt vererek CHP'nin söz konusu birlikteliğe katılmasını karşı çıkmayacaklarını, CHP'nin ismini kullanmadan ima etmiş oldular.

Bu konuşmaların ardından söz alan bir başka katılımcı örnek verilen "taktik" adımlara ilişkin "Lenin Sovyetlere dayanıyordu, Stalin'in de arkasında Kızılordu vardı; peki siz CHP'yle birlikte hareket etmeye yeşil ışık yakarken hangi özgüce güveniyorsunuz?" sorusunu yöneltti. Buna yanıt olarak söz alan Musa Piroğlu kendi özgüçlerinin halk olduğunu, buna güvendiklerini, taktik adımların her zaman atılabileceğini, bunun temel stratejilerini değiştirmeyeceğini söyledi, bu konuları dışarda tartışmak yerine hep birlikte içinde yer alınacak 'faşizme karşı bireleşik mücadele' örgütülüğünde konuşulup tartışılabileceğine dikkat çekti. Etkinlik, etkinlikteki ana konuşmaları özetleyen ama Adaklı'nın ve KÖZ adına söz alan yoldaşın belirttiği noktalara herhangi bir vurgu yapmayan panel özetinin okunması ile sona erdi.

Devrim İçin Devrimci Parti,

Parti İçin Komünistlerin Birliği!

İzmir'den Komünistler

Bireleşik Mücadele Güçleri: Faşizme karşı birleşelim!

4 Şubat günü, Demokratik Bölgeler Partisi, Devrimci Parti, Ezilenlerin Sosyalist Partisi, Mücadele Birliği, Alınteri, Sosyalist Meclisler Federasyonu ve Partizan'ın oluşturduğu 7 örgüt bir araya gelerek Bireleşik Mücadele Güçleri'nin kuruluşunu yayınladıkları deklarasyonla ilan ettiler. Önümüzdeki günlerde hakkında görüşlerimizi paylaşacağımız bu deklarasyonun tamamını yayımlıyoruz.

"Bizler, Türkiye ve Kürdistan'daki tüm devrimci, sol, sosyalist, demokratik, yurtsever güçler olarak, tüm bu gelişmelerin önümüze koyduğu sorumluluğu omuzlamak zorundayız. Bu nedenle, tüm itiraz ve direnişleri ortak mücadele nehrinde buluşturmayı görev biliyoruz.

Bu görev ve sorumluluktan hareketle, "Faşizme Karşı Birleşelim, Örgütlenelim, Mücadeleyi Yükselim" sloganıyla, her alanda mücadeleyi omuz omuza yürüteceğiz. Öncelikli hale gelen hedeflere ve taleplere yanıt olacak mücadele biçimlerini yaratıcı tarzda belirleyerek, yaşamımızı ve emeğimizi gasp eden faşizmin üzerine birlikte yürümeyi ve mücadeleyi genişletmeyi hedefliyoruz.

Başta HDK ve HDP olmak üzere Türkiye'deki tüm devrimci demokratik güçlerle yan yana ve dayanışma içinde ortak mücadele zeminlerini güçlendirmeyi kararlılıkla ortaya koyuyoruz

"Bizler, Türkiye ve Kürdistan'daki tüm devrimci, sol, sosyalist, demokratik, yurtsever güçler olarak, tüm bu gelişmelerin önümüze koyduğu sorumluluğu omuzlamak zorundayız. Bu nedenle, tüm itiraz ve direnişleri ortak mücadele nehrinde buluşturmayı görev biliyoruz.

Bu görev ve sorumluluktan hareketle, "Faşizme Karşı Birleşelim, Örgütlenelim, Mücadeleyi Yükselim" sloganıyla, her alanda mücadeleyi omuz omuza yürüteceğiz. Öncelikli hale gelen hedeflere ve taleplere yanıt olacak mücadele biçimlerini yaratıcı tarzda belirleyerek, yaşamımızı ve emeğimizi gasp eden faşizmin üzerine birlikte yürümeyi ve mücadeleyi genişletmeyi hedefliyoruz. Başta HDK ve HDP olmak üzere Türkiye'deki tüm devrimci demokratik güçlerle yan yana ve dayanışma içinde ortak mücadele zeminlerini güçlendirmeyi kararlılıkla ortaya koyuyoruz."

Türkiye-Kürdistan saatinde muazzam gelişmelerin yaşanabileceği bir siyasal ve toplumsal zeminle karşı karşıyayız. Emperyalist kapitalizmin ekonomik, siyasal ve toplumsal krizi günden güne büyürken, AKP-MHP-Ergenekon faşist ittifakı, saldırılarına azgın bir şekilde devam ediyor. Koşullar, faşizmin çizdiği sınırlara hapsolmuş hiçbir anlayış ve önerinin kurtuluş reçetesi olamayacağını gösteriyor. Bu eşikte tarih, sol, sosyalist, devrimci, demokratik ve yurtsever güçleri göreve çağırıyor. Bu çağrıya ses verdiğimizizi ve yan yana mücadeleyi büyüteceğimizi deklere ediyoruz.

Türkiye ve Kürdistan işçileri, emekçileri, kadınları, gençleri ve halklar uzun süredir ısrarlı bir eylem hattında yürüyor. Avukatlardan mühendislere, sağlık emekçilerinden akademisyenlere, kent yoksullarından emekçi köylülüğe kadar toplumun hemen tüm kesimleri bu mücadele hattının parçası haline gelerek, faşist iktidara karşı itirazlarını yükseltiyor, direnişlerini sürdürüyor.

Coğrafyamızın dört bir yanında emekçi köylüler, maden aramaları, yol inşaatları, termik sant-

ralleriyle talan edilmeye çalışılan doğasına sahip çıkmak için seslerini yükseltiyor. Kapitalist talanın her çeşidine itiraz ederek yaşam alanlarına sahip çıkıyor.

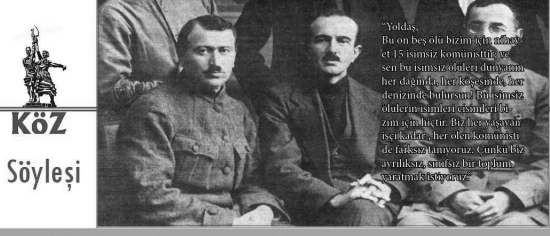
Kadınlar, rejimin kadın düşmanı, erkek egemen gerici faşist uygulamalarının karşısına, güçlü bir bent olarak dikiliyor ve tüm ezilenlerin esinleneceği öncü bir mücadele sergiliyor.

Gençlik ise, üniversitelerden, sokaklara eylemlerin kıvılcımını çakıyor. İşçi, İssiz, öğrenci gençlik geleceksizliğe mahkûm olmamak için bu düzene isyan ediyor. Kürt halkı'nın seçme ve seçilme hakkını gasp eden kayyum rejimi bugün Boğaziçi Üniversitesi'ne atanan Kayyum ile yeni bir aşamaya gelmiş bulunuyor. Boğaziçili öğrencilerin öncülüğündeki direniş, "Baş eğmeyeceğiz", "Aşağı Bakmayacağız" haykırışlarıyla faşizme karşı biriken öfkeyle büyük bir toplumsal patlamaya evriliyor.

Devami 5. sayfada

Şefik Hüsnü çizgisiyle hesaplaşmadan Mustafa Suphilerin TKP'sine sahip çıkılmaz!

Şefik Hüsnü Çizgisiyle Hesaplaşmadan Suphilerin TKP'sine Sahip Çıkılmaz

On beş günde bir düzenlediğimiz Köz söyleşisinin bu oturumunda, 28 Kânunisanı, Mustafa Suphi ve Şefik Hüsnü TKP'si ele alındı.

27 Ocak'ta Köz bürosunda "Şefik Hüsnü Çizgisiyle Hesaplaşmadan Suphilerin TKP'sine Sahip Çıkılmaz" başlıklı söyleşi gerçekleştirdik. Mustafa Suphiler için saygı duruşu ve enternasyonal marşı ile açılış yapıldı.

Konuşmada Köz adına aşağıdaki vurgular yapıldı:

ONBEŞLERİN ADLARI DEĞİL PARTİLERİ UNUTULDU

"Nazım'ın sık tekrarlanan dizelerinde 'Yoldaş / Bunların sen isimlerini aklında tutma / fakat / 28 Kânunisanıyı unutma' diyor. Bizim maksadımız da bu şiirdeki çağrıya uygun hareket etmek. Mustafa Suphi ve onbeşlerin adının unutulmadığı açık. 28 Kânunisanı'nın de unutulmadığı muhtelif sol akımların yayınlarına farklı şarhlarla yansıyor. Türkiye solunda, Mustafa Suphi ve TKP'sini sahiplenmeyen bir akım yoktur; ancak bu sahipleniş Mustafa Suphi TKP'sinin önemini belirten değil aksine silikleştiren sembolik bir sahiplenştir. Bu etkinlikte, 28 Kanunusani anmalarının hepsinde Mustafa Suphi TKP'sine dair alt üst edilen gerçeklerin ve önemli noktaların tam tersinin vurgulanacak ve unutulmuş/unutturulanlar konu edilecek.

Meraklısı çok olsa da bugün Mustafa Suphileri polisiye biçimde nasıl öldürdüğünü araştırmanın zamanı değil. Zaman, TKP'ye ne olduğunu sormanın zamanı. 28 Kânunisanı, sadece Mustafa Suphi ve yoldaşlarının değil aynı zamanda TKP'nin tasfiyesini amaçlayan bir saldırıydı. TKP, onbeşlerin katledilmesiyle tasfiye olmadı ancak tasfiye sonrasında gerçekleşti. TKP'yi bu topraklara kök salamamış sembolik bir parti, onbeşleri ise maceracı olarak görenlerin TKP'nin neden tasfiye olduğunu açıklamaya da ihtiyaçları kalmaz. Ancak, TKP'yi bu topraklardaki devrimci güçlerden seçilen delegelerle toplanan bir kongrede kurulmuş bir parti olarak gören ve Komintern'de onaylanmış programın ilke ve esasları bölümünün bugün hâlâ geçerli olduğunu kabul eden bir akım olarak Köz için TKP'nin tasfiyesinin muhasebesi güncel bir derstir.

TKP'İN SEMBOLİK BİR PARTİ OLDUĞU DOĞRU DEĞİLDİR

TKP'yi değil, onbeşleri yani kişileri anan bir yaklaşım olduğunu belirtmiştik. Bu yaklaşım, 'aslında onbeşler bir avuç yürekli devrimcilerdir, ortada bu on beş kişiden bağımsız bir parti yoktur' anlamına geliyor. Saman alevi gibi ortaya çıkmış ve anında yok olmuş, dolayısıyla varlığı bile şüpheli bir parti olduğu vurgusu var. Bu vurgu, Mustafa Suphileri ve TKP'yi geleneğimizin bir parçası

Fabrikada, sokakta, tarlada, kampüslerde, meydanlarda kısacası yaşamın her alanında örgütlü öncü güçlerin her biri kendi mecralarında çaba harcamakta ve direniş sergilemektedir. Bu parçalı mücadele gerçekliğinden toplumda biriken muazzam öfkenin güçlü bir toplam haline gelmesine geçilemiyor. Devrimci-demokratik mücadele potansiyelinin açığa çıkarak, birikmiş toplumsal öfkeyle buluşması sağlanamıyor.

Bizler, Türkiye ve Kürdistan'daki tüm devrimci, sol, sosyalist, demokratik, yurtsever güçler olarak, tüm bu gelişmelerin önümüze koyduğu sorumluluğu omuzlamak zorundayız. Bu nedenle, tüm itiraz ve direnişleri ortak mücadele nehrinde buluşturmayı görev biliyoruz.

Bu görev ve sorumluluktan hareketle, "Faşizme Karşı Birleşelim, Örgütlenelim, Mücadeleyi Yükselim" sloganıyla, her alanda mücadeleyi omuz omuza yürüteceğiz. Öncelikli hale gelen

olarak görüyoruz diyenleri TKP sorunuyla uğraşmaktan da kurtarmış oluyor.

Oysa Mustafa Suphi TKP'si, Türkiye'de hâlihazırda 'komünist' partilerden daha güçlü bir partiydi. Kongre ve delege esaslarını göz önünde tutarsak bu partinin en az 1000 üyesi, çeşitli illerde organları ve üyeleri vardı. Bunun yanında düzenli yayın çıkarabiliyordu. Türkiye İştirakiyon Fırkası, kemalistlere karşı işçileri bakani seçirebiliyor, bu durum hakkında Mustafa Kemal Nutuk'ta 'bana komplo kurdular' diye bahsediyor. Dolayısıyla, 'TKP o zaman zayıfı, cılızı' denemez. Amatörce planlanmış bir örgütten de bahsetmiyoruz. Zira programı Komintern tarafından onaylanmakla kalmayan, programı Komintern'in aktif rolüyle hazırlanan dört partiden biri.

MACERACILIK ELEŞTİRİSİ

Siyasi bir akım, hareket eleştirileceği zaman politik olarak beklenen, programının, kongre kararlarının eleştirilmesidir. Oysa Mustafa Suphilere yönelik açık ya da örtük en yaygın eleştiri maceracılık eleştirisidir. Bu anlamıyla eleştirinin gelip dayandığı yer apolitik bir pozisyonudur. 'Anadolu'ya geldiklerine göre kemalistlere güveniyorlardı, saf bir inançları vardı, sonunda da öldürüldüler, bu yanlış' diyor. Aydın Çubukçu, 'Türkiye Solunun Eleştirel Tarihi' kitabındaki 'burjuvazinin yanına gidince silahının kabzasını sıkı tutacaksın' yaklaşımını savunuyor. Hikmet Kıvılcımlı 'bunlar maceracı anarşistlerdi' diyor -kendisi de Kuvayı Milliye'ye katıldığı için gurur duyuyor.

Bu yaygın anlayışta Mustafa Suphilerin Anadolu'ya gelmesi eleştirilirken, kemalistleri desteklemesi eleştirilmiyor. 'Siyasi olarak desteklemek gerekirdi ama bunu Ankara'da yapmamak gerekirdi' gibi bir pozisyonu savunuluyor. Benzer eleştiriden 71 Kopuşu devrimcileri de payını alıyor. 71 Kopuşunu gerçekleştiren devrimci akımlar, maceracı olarak nitelendirilir ve onların 'sınıf içinde kalması, işçi sınıfının partisini ilmek ilmek çirmesi' gerektiği savunulur. Mustafa Suphiler gibi 71 Kopuşunu gerçekleştirenlerin de 'zayıf' olduğu 'zayıf' oldukları için, harekete geçmeleri yanlış' diyebilmek için öne çıkarılır. Bundan 'bugün biz de zayıfız, harekete geçmemeliyiz' sonucuna varılır. Oysa öncü savaşı stratejisini benimseyen, THKP-C'yi savunan bir akım, THKP-C'nin çizgisini güçsüzlük ya da zayıflık gerekçesiyle uygulamaktan geri duramaz. Köz'ün arkasında duran komünistler açısından ise henüz komünist bir parti yok diyerek TKP'nin savunduğu işçi köylü şuralarını savunmamak, barikatlar kurulduğunda katılmayalım demek mümkün değildir. Parti siyasetin içinde kurulur ki her ne kadar inkâr edilmeye çalışılsa da o dönemde kurulmuş bir parti vardır.

KOMİTERN, SSCB YA DA LENİN MUSTAFA KEMAL'İ DESTEKLEDİ Mİ?

TKP'nin tasfiyesini, Mustafa Kemal'in desteklenmesiyle açıklamak da yaygın bir anlayıştır. Lenin'in, SSCB'nin ya da Komintern'in Kemalistleri desteklediği söylenir. Üç farklı öznenin bahsedilse de bunlardan hiçbirisi doğru değildir. Bu üç özne eşanlamlı olarak da kullanılır. Oysa biri söz hakkı olan bir partili, diğeri bir parti, diğeri de işçi-köylülerin iktidar organı yani bir devlettir.

hedeflere ve taleplere yanıt olacak mücadele biçimlerini yaratıcı tarzda belirleyecek, yaşamımızı ve emeğimizi gasp eden faşizmin üzerine birlikte yürümeyi ve mücadeleyi genişletmeyi hedefliyoruz. Başta HDK ve HDP olmak üzere Türkiye'deki tüm devrimci demokratik güçlerle yan yana ve dayanışma içinde ortak mücadele zeminlerini güçlendirmeyi kararlılıkla ortaya koyuyoruz.

Birlik Mücadele ve Zafer için;

Başta işçi sınıfı ve emekçiler olmak üzere kadınlar, gençler, LGBTI+lar, sanat emekçileri, ekolojistler ve tüm toplumsal direniş dinamikleriyle faşizme karşı devrimci mücadeleyi büyütmek için omuz omuza, birlikte ve dayanışma içinde olacağımızı duyuruyoruz.

Aynı zamanda, işçilerin, işsizlerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin, Kürtlerin, Alevilerin ve tüm diğer ezilenlerin, mücadele meydanlarında bir araya gelmeleri gerektiğini belirtiyor, güçlerini

SSCB'den başlayacak olursak, SSCB bir devlettir ve bir devlet başka devletlerle anlaşma yapar. Üstelik, SSCB'nin tek anlaşma yaptığı devlet TC de değildir. Tıpkı ticaret yapmak zorunda olduğu gibi dünyaya yayılmadığınız sürece anlaşma da yapmak zorundasınız. Tıpkı HDP'lilerin 'Kürtler de Çanakkale'de savaştı' diyerek böbürlenmesi gibi sosyalistler açısından Sovyetlerin Türkiye'yi desteklediği iddiası bir övünç kaynağıdır. Devletlerarası anlaşmalar devrimin ilerlemesine engel oluyorsa SSCB'nin Türkiye'yle yaptığı anlaşma ilk bakılması gereken anlaşma değildir. Zira Sovyetler Birliği'nin prezidyumu açısından en önemli ülke TC değil. İngiltere ve Almanya'yla yapılan anlaşmalara bakmak daha anlamlıdır. Sovyetler'in İngiltere ile ticaret anlaşması yapması Lenin'in Hindistan'ı 'satması' olarak görülemez. Aynı şekilde, Brest-Litovsk'un imzalanması Sovyetlerin Alman devrimcilerine ihaneti anlamına gelmez.

Devlet ve parti birbirinden farklı şeylerdir. Devletler anlaşma yaparken partiler bağımsız ve devrimci bir şekilde davranabilir. Bilakis bu anlaşmalar imzalanırken bir sürü ayaklanma oluyor, Almanya ile anlaşma imzalanırken Almanlar Sovyet kuruyor. Demek ki Almanya ile anlaşma imzalamak sosyal-demokrat çözüme razı olmak anlamına gelmiyor.

Kişi ile parti, parti ile devlet birbirinden farklı şeylerdir. Bir devletin anlaşma imzalaması o partinin bağımsız hareket etmesini engellemez. Sovyetleri en büyük kitle örgütü olarak adlandırmak yanlış olmayacaktır. Bu anlamıyla bir işçiler örgütü değil devrimci örgütü olan partinin sovyetlerden de bağımsız olacağı anlamına gelir. Parti ile sovyetin iç içe geçmesi ya da birbirini ikame etmesi Leninist partinin bozulmasına neden olurdu.

ŞEFİK HÜSNÜ TKP'SİNİN ÇİZGİSİ

Mustafa Suphilerin çıkışının saman alevi gibi sönmeye tespitiyle birlikte Şefik Hüsnü ise zaten haindi diyerek hareket edenler bir anlamıyla bu tespit ile Türkiye komünist hareketini kendi tarihleri ile başlatırlar. Bu tarihe bakış içerisinde ise Şefik Hüsnü çizgisinin kavranışı sorunludur. Şefik Hüsnü'nün eleştirilmemesi gereken yönleri eleştirilirken, eleştirilmesi gereken yönleri gölgede bırakılır. Sanılanı aksine 1923 yılında TKP'nin programı değişmemiş ve değiştiği zaman da kemalistlere destek verilmesi üzerine bir şey yazılmamıştır. Aksine programda kemalist rejim karşı devrimci burjuva diktatörlüğü diye yazılmıştır. THKP-C'nin Kemalizm'i küçük burjuva diktatörlüğü olarak tanımlaması ya da İbrahim Kaypakkaya'nın konu kemalizm olduğunda rejimi faşizm olarak nitelmesi onların çizgilerini Şefik Hüsnü TKP'sinden ileri bir pozisyona getirmez. Ancak burjuva demokrasininin burjuva diktatörlüğü olduğunu göz ardı edenler Kaypakkaya'nın faşizm tespitinin Şefik Hüsnü TKP'sinden daha ileri olduğunu savunabilir. O halde bunu savunanlar tarafından binlerce komünarı katleden 3.cumhuriyet daha demokratik addedilebilir.

Cumhuriyetten karşı devrimci, işçi sınıfı düşmanı olarak bahseden Şefik Hüsnü TKP'si, farklı ülkelerin burjuvazilere emperyalizme karşı mücadeleye verilirken, yani anti-emperyalist mücadele

birleşmeye, dayanışmaya büyümeye çağırıyoruz.

İşçilerin, işsizlerin eline "aş-ış" yazarak intihar ettiği, milyonların açlık ve yoksullukla boğuştuğu, 40 milyon insanın boğazına kadar banka ve kredi borcuna battığı bugünlerde birlikte mücadele dışında bir seçeneğimiz kalmamıştır.

Devrimci güçler olarak bizler, emekçilerin açlıktan ya da virüsten ölmek ikilemine mahkûm edildiği kriz ve salgın koşullarında birlikte mücadele ederek bu düzeni değiştireceğiz.

Her vesile ile devletin Kürt ulusuna yönelik saldırıyan ve düşmanca politikalarını dönüp Türkiye'li işçi ve emekçileri vurduğunu tarih bizlere yeterince göstermiştir. Bu nedenle tüm halkların ve ezilenlerin kurtuluşu ancak ortak ve birleşik mücadeleyle mümkündür. Sömürgeciliğe, şovenizme, işgal ve inkar politikalarına karşı birlikte mücadeleyle başarıya ulaşacağız. Tüm ezilenleri birlik, mücadele, zafer haykırışıyla Birleşik Müca-

verildiği koşullarda kendi devletini desteklemen gerekir anlayışıyla hareket etmektedir. Şefik Hüsnü'yü bu nedenle eleştirenlerin Saddam Hüseyin'i desteklemesi veyahut Suriye halkının yanında olmak iddiasıyla Esad'ı desteklemesi ne şaşırıncı ne de Şefik Hüsnü TKP'sinden ileri pozisyonudur.

Bu durumda Şefik Hüsnü'nün günahı nedir diye sorulmaz mı? Şefik Hüsnü'nün partisi Türkiye emperyalistlerle sorun yaşadığı zaman yani Türkiye'nin emperyalist bir tehditle karşı karşıya kaldığını düşündüğü an devletin yanında yer alıyor. Böyle bir tehdit olmadığını düşündüğü zaman da karşısında yer alıyor. Bugün yapılan bundan farkıdır. Amerika ambargo uygulayacak dendiği zaman haddini bil diyerek açıklama yapan ya da "böl-parçala-yönet" stratejisine karşı ulusal birliği savunan sol akımlar mevcuttur.

Komintern'in çizgisine baştan sona sahip çıktığını söyleyen akımlar da Şefik Hüsnü'yü yerden yere vurmaktadır. Komintern gibi demir disiplinle örgütlenmiş bir dünya partisinde TKP türlü türlü oportünizm yapıyor ama Komintern fark etmiyor ve pirüpak mı oluyor? TKP gibi kritik kavşakta bulunan bir partiye kimsenin bir şey dememesi inandırıcılıktan uzaktır. Üstelik bu sırada Moskova duruşmaları gerçekleşmektedir. Komintern'in kendi çizgisinin dışında bir partiyi kendi bünyesinde barındırması olacak iş midir?

Bir de Şefik Hüsnü'nün geçmiş yazılarına atfı yapılarak o zaten bir menşevikti deniliyor. Bu Troçki'nin Stalin hakkında Koba zaten 1903'te böyle bir şey yazdı demesine, karşıtlarının da Troçki'yi benzer bir şekilde eleştirmesine benziyor. Bir komünist parti üyesinden sen geçmişte şuydun denilerek bahsedilmez. Buna paralel olarak Mustafa Suphi de zaten İttihat ve Terakki üyesi demek anlamsızdır. Eğer bir kişi parti üyesiye komünisttir, ayrıldığı an ise değildir. Bu anlayışla parti ve kişi kavramları birbirine karıştırılmaktadır.

Şefik Hüsnü TKP'si ancak Komintern'in akıbetine bakılacak anlaşılabilir. Komünist Enternasyonal'in ulusal devrimci hareketlerle ittifak kurmak gibi belirlenmiş bir taktiği vardır. İttifak ve cepheyi bir tutanların aksine ittifak ve cephe aynı anlama gelmez. Ulusal devrimci hareketlerle ittifakta müttefikin altını oymaz veya ipliğini pazara çıkarmaya çalışmazsınız. Fakat bunun için ulusal devrimci hareketlerin halkı silahlandırması, başka bir ulusu ezmemesi ve komünistlerin bağımsız varlığına izin vermesi gerekir. Bu bakımdan Kemalist hareket hiçbir zaman ulusal devrimci bir hareket olarak gündeme girmez. Dördüncü kongrede ise burjuva ulusal hareketlerin ipliğini pazara çıkarmak için anti-emperyalist birleşik cephe taktiği gündeme gelir. Bu taktiğin uygulanışı hatalıdır fakat asla burjuva ulusal hareketlere destek verilmesi gündem de değildir. Bu destek ilk olarak Komintern'in 5. Kongresinde formüle edilmiştir. Çinli komünistlerin ulusal hükümete katılması ve Kuomintang'a destek verilmesi kararı alınmıştır. Bu değişiklikte birlikte ilk dört kongrede ortaya konan çizgi 5. Kongre tarafından ortadan kaldırılmıştır. Bu da demek oluyor ki Şefik Hüsnü TKP'sinin öyküsü eskiden beri Menşevik olan birinin alıp kaçtığı partinin değil, Komintern'in akıbetinin öyküsüdür.

dele Güçleri'yle birlikte hareket etmeye çağırıyoruz...

İşçilerin, emekçilerin ve tüm ezilenlerin özgürlüğü için,

Kürt ulusu ve tüm halkların, inançların özgürlüğünü için,

Kadın Katliamlarına ve nefret suçlarına dur demek için

Gençlerin özgürlüğü ve örgütlenme hakları için, Doğa talanına 'hayır' demek ve yaşanılır bir dünya için

Kayyum, KHK ve OHAL uygulamalarına son vermek için

İmralı ve tüm hapishanelerdeki politik tutakların özgürlüğü için

Sınırsız, sınıfsız ve sömürsüz bir dünyayı hep beraber inşa etmek için"

12 Eylül Rejimi ve yaşadığı siyasi kriz

*Bu yazı, KÖZ'ün Ağustos 2014 tarihli sayısında yayımlanmıştır.

REJİMLE DEVLET ARASINDAKİ FARK NEDİR?

Bugün tüm dünyada kapitalist burjuva devletleri hâkim. Ancak çok çeşitli iktidar etme biçimleri mevcut. Örneğin ABD Başkanlık sistemi ile, Fransa yarı başkanlık sistemiyle, İngiltere krallıkla yönetilir. Avrupa'nın bir çok ülkesinde de hâlâ krallık rejimi hâkimdir. Tüm bu devletlerin -özünde burjuva kapitalist olmalarına rağmen- farklı farklı iktidar etme biçimlerine ve işleyişlere sahip olduğunu görüyoruz.

Lenin Çarlık Rusya'sında anayasa sorununu irdelerken iki şeye parmak basar. Bir anayasanın nasıl yapıldığını belirleyen şey hâkim sınıflarla proleterya ve ezilenler arasındaki ilişki ile hâkim sınıfların kendi arasındaki ilişki ve mücadeledir, yani güç dengesidir; der. Bu açıdan rejim dediğimiz zaman aklımıza ilk gelen o ülkenin anayasası olmalıdır. Rejim değişikliği egemen güçlerin el değiştirmesiyle o rejim yerine (devlet aygıtı yıkılmadan) başka bir iktidar etme biçiminin geçirilmesidir. Oysa devrim, eski devlet aygıtını parça parça edip, yeni bir devlet aygıtını getirmektir.

12 EYLÜL REJİMİNİN YAŞADIĞI KRİZ

Şimdi 12 Eylül Rejimi'nin krizinin nasıl ortaya çıktığını ve giderek nasıl şiddetlendiğini anlamaya çalışalım. 12 Eylül Rejimi'nin getirdiği anayasa ve rejim değişikliğinin o güne kadar gerçekleşen tüm rejim/anayasa değişikliklerinden daha şiddetli olduğunu görürüz. Bunun nedeni burjuvaziye karşı emekçilerle ezilenlerin mücadelesinin çok şiddetli bir hale gelmiş olmasıdır. Sol hareketi, işçi hareketini ve Kürtlerin mücadelesini ezme için yeni bir rejim değişikliğine ihtiyaç duymuştur.

12 Eylül Rejimi Türkiye sol ve devrimci ha-

reketiyle işçi sınıfına önemli darbeler indirmiş olsa da Kürtlerin mücadelesini ezememiştir. Ezmek bir yana 12 Eylül'den sonra geçen birkaç on yıl içinde Kürt halkının verdiği mücadele 12 Eylül Rejimi'nin kendileri için getirdiği önlemleri ve yasaları işe yaramaz hale getirmiştir. Örneğin %10 seçim barajı güya istikrarı sağlama görüntüsünün ardında Kürtlerin parlamentoya girmelerini engellemek için konmuş bir yasaktır; bağımsız adaylarla delindi. Demek ki 12 Eylül Rejimi'nin krizini derinleştiren en önemli neden Kürtlerin mücadelesinin geldiği boyuttur; yani ulusal bir sorunun varlığıdır.

12 Eylül Rejimi'nin krizini derinleştiren diğer önemli etmenler ise şunlardır:

Türkiye Ortadoğu gibi emperyalist paylaşım savaşlarının yoğun olarak yaşandığı bir coğrafyada bulunmaktadır. 12 Eylül 1980'den bu yana 34 yıl geçmiştir. Özellikle 90'larda Doğu Bloku ve SSCB'nin yıkılmasının ardından, emperyalist paylaşım savaşının biçimlerinde de değişiklik olmuştur. ABD Türkiye'yi bir nevi Truva atı vazifesi görmek üzere Avrupa Birliğine girmesi için ittirirken; diğer yandan Amerikancı 28 Şubat Darbesi'nin ürünü olan AKP eliyle, 2000'lerden sonra Ergelekon, Balyoz vb. davalarda yapılan operasyonlarla ordunun etkisini kırmaya yönelik hamleler yapmıştır. ABD, AKP'nin -PKK'nin etkisini ciddi biçimde kırmasının ardından- Kürtlere verilen bir takım haklarla Kürt sorununun çözülmesini istemiş; fakat AKP bu sorunu çözmeye mezuun olmadığını ve olamayacağını göstermiştir. İşte tüm bunlar 12 Eylül Rejimi'nin krizini derinleştirmektedir. Aslında 12 Eylül Anayasası 27 Mayıs Anayasası'nın eksik bıraktığı kimi şeyleri tamamlamaya çalışan bir takım düzenlemeler getirirken, diğer yandan 27 Mayıs Anayasası'nın getirdiği bir takım özgürlükleri hakları budayan bir rol oynamıştır.

12 Eylül Anayasası'nın 27 Mayıs Anayasası'na dair bu ikili rolünü şöyle görmek gerek: 27 Mayıs

Türkiye Cumhuriyeti'nin yedinci cumhurbaşkanlığını yapmış bu general öldü fakat kuruluşunda rol oynadığı 12 Eylül Rejimi sürmektedir.

Darbesi sonucu oluşan anayasa işçi sınıfı ile ilgili kağıt üzerinde bir takım haklar getirirken esas olarak parlamentonun siyaset kurumunun denetlenmesi için Anayasa Mahkemesi gibi, üniversiteler, TRT gibi kimi kurumların özerk olmasını sağlamıştı. 12 Eylül Anayasası bir taraftan 27 Mayıs işçi hakları ve özgürlükler alanında 1961 Anayasası'nın getirmiş olduğu hakları budarken, bir taraftan da 61 Anayasası'na kıyasla siyaset kurumunun denetlenmesini işini daha da merkezileştiren kanunlar getirmiştir. % 10 seçim barajı, partiler kanunu ile 'lider sultanı' denen bir yapı, tüm bunların üzerinde Başbakan ve Cumhurbaşkanının yetkilerini güçlendiren düzenlemeler getirmiştir.

12 EYLÜL REJİM KRİZİNİN DEVRİMCİ ÇÖZÜMÜ NEDİR?

AKP'nin ve Erdoğan'ın atacağı her adım kısa vadede bu krizi ötelemiş olsa da, esasında bu krizin daha da derinleşmesine yol açmaktan başka bir şeye yaramıyor, yaramaz. AKP'nin hem Kürtlerin bir takım taleplerini yerine getirip onları memnun etme, hem de Orta Anadolu gibi yerlerde yaşayan Türkleri aynı anda memnun etme

gibi sihirli bir formülü yoktur. Dolayısıyla AKP ve Erdoğan'sız da düşünsek her türlü burjuva iktidarın uygulayacağı politikalar bu rejimin krizin belki kısa bir dönem çözüyor gibi görünse de aslında daha da içinden çıkılmaz bir biçimde krizi derinleştirmekten başka bir şey yapamaz.

12 Eylül Rejimi'nin yaşadığı krizi emekçilerin ve ezilenlerin lehine devrimci çözümü ve 12 Eylül Rejimi'ni çöpe atmak ancak "Demokratik Anayasa İçin Kurucu Meclis Kurucu Meclis İçin Yasasız Barajsız Demokratik Seçimler" gibi bir şiarın bütün demokrasi ve devrim güçlerinin ete kemiğe büründürerek arkasında durduğu koşullarda mümkündür. Bu yönde emekçilerin ezilenlerin mücadelesi yükseldiği zaman, sovyet tipi iktidar organlarının ortaya çıkmaması işten bile değildir. Bir yıldır yaşanan gelişmelerde bunu görebiliriz.

Gezi Ayaklanması'ndan sonra forumlar ortaya çıktı. Bu forumlarda Gezi'de yer alan kesimler bir araya gelerek birçok gündem konuştu, kimi mekanizmalar oluşturmaya çalıştı. Yarın kitle mücadelesinin çok daha yükseldiği ve hemen kısa zamanda sönümlenmediği durumda bu forumları kat be kat aşan Sovyetler ortaya çıkacaktır.

Cumhur İttifakı rejim krizinin ürünüdür Yeni bir rejim için kurucu meclis

12 Eylül Rejimi'nin kurucusu Evren ve rejimden bir yandan faydalanırken diğer yandan krize sokan Erdoğan birarada.

*Bu yazı Şubat 2020 KÖZ Özel Sayısı'nda yayımlanmıştır.

Erdoğan Sorunu Bir Rejim Sorunudur. Türkiye'de Erdoğan ile ilişkili olmayan tek bir sorun bile yok. Pek çokları Erdoğan'ın rejimi değiştirdiği iddiasıyla bir rejim sorunundan söz ediyor. Hâlbuki Erdoğan'ın devlet içindeki tüm kurumların yetkilerini gasp etmeye, bu kurumları atama ve soruşturmalara kendisine bağlı kılmaya çalışması aslında onun eski rejim içinde debelenip durduğunun en açık kanıtı. Karşımızda ilerleyen, güçlenen, devlet üzerinde hâkimiyetini artıran bir Erdoğan yok. Tersine kendi partisine, mahkemelere atadığı yargıçlara, komutanlara hâkim olamayan bir Erdoğan var. Siyasi olarak Devlet Bahçeli'ye teslim olmuş, manevra kabiliyetini yitirmiş bir Erdoğan var. Asıl sorulması gereken bunca gerilemeye, yıpranmaya karşın Erdoğan'ın nasıl olup da ayakta durduğudur. Yanıtı açıktır: Rejim halihazırda Erdoğan'dan daha perişan vaziyettedir. Mahkemesinden, ordusuna, siyasi partilerinden gazetelerine televizyonlarına rejimin hiçbir kurumu işlemediği için Erdoğan hâlâ ayakta. Erdoğan'ın bunca sene ayakta kalmasının sebebi egemenlerin Türkiye'yi eskisi gibi yönetmemesidir. Türkiye'deki rejim krizidir.

12 EYLÜL REJİMİ KRİZDE

Çünkü Kürde Deli Gömleğini Giydiremedi. 12 Eylül Kürdü toptan inkâr etmeyi, devrimci hareketi bir bütün olarak ortadan kaldırmayı amaçlıyordu. Yapılan mağdur edebiyatının aksine 12 Eylül amacına ulaşamadı, Kürtlere boyun eğdiremedi. Kürdistan'da güçlenen devrimci dinamikler, Türkiye'de solun tümüyle düzene entegre olmasına engel oldu. Kürtlerin bitmeyen başkaldırısı devrimci dinamikleri güçlendirdiği gibi Kürdü yok sayan 12 Eylül Anayasası'nın değiştirilmesini dayattı.

Çünkü Askeri ve Sivil Bürokrasi Devre Dışı Kaldı. Rejimin temel payandası askeri ve sivil bürokrasiydi. 12 Eylül Rejimi'nin işlemesi için Milli Güvenlik Kurulu'nun siyaseti dizayn etmesi, yargının sürekli durumdan vazife çıkarması gerekiyordu, cumhurbaşkanının askerlerin onayladığı isimler arasında seçilmesi gerekiyordu. Gelelim doksanların ortasından sonra özellikle Amerikan emperyalizminin öncelikleri değişti. ABD Sovyetler Birliği'ne karşı ileri karakol olarak kullandığı Türkiye'yi Avrupa Birliği'nin içine Truva atı olarak sokmak, Orta Doğu'da bir sığırama tahtası olarak kullanmak istedi. Bunun için askeri ve sivil bürokrasinin, imtiyazları törpülenerek, siyaset sahnesinin dışına çıkarılması, iktidarsızlaştırılması gerekiyordu. Doksanların sonundan itibaren on yıldan fazla süren operasyonlar

Yapılan değişikliklerle delik deşik edilmiş anayasasıyla ve için bulunduğu krizde 12 Eylül Rejimi yaşıyor.

bu amaca hizmet etti. Böylelikle reform diye bastıran ABD 12 Eylül Rejimi'nin payandalarını adım adım zayıflattı.

Çünkü Reformlar Meseleyi İyice İçinden Çıkılmaz Hale Getirdi. Farklı kesimler peşpeşe birbiriyle çelişen düzenlemeler yaptı. Kürtlerin ağzına bir parmak bal çalmak için yapılan reformlar Kürt hareketini tasfiye etmek şöyle dursun, onun Türkiyelileşmesine ve Türkiye siyasetinde çok daha etkin bir güç haline gelmesine yol açtı. Askeri ve sivil bürokrasinin saha dışına alınması yıpranan Erdoğan'ı emekli etmeyi imkânsızlaştırdı. FETÖ Operasyonu adıyla başlayan temizlik, devlet bürokrasisini hallaç pamuğu gibi dağıttı. Nihayetinde Bahçeli'nin iteklemesiyle yapılan anayasa değişikliği yeni bir rejim kuramadığı gibi Erdoğan'ı iyiden iyie MHP'ye bağımlı kıldı. Zaten yamalı boğça olan Anayasa geri dönüşü imkânsız bir şekilde çelişkili bir karakter kazandı.

İşlemeyen Rejim Erdoğan'ı Ayakta Tutuyor. Erdoğan'ın ayakta kalma gayreti ise rejimi iyiden iyie işlemez kılıyor. Tam da bu nedenle Erdoğan'dan kurtulma sorunu krizdeki 12 Eylül Rejimi'nin kesin olarak tasfiyesi ve yeni bir rejimin kurulması sorunuyla ayrılmaz bir biçimde iç içe geçmiştir.

Eski Rejimin Anayasal Sınırları İçinde Yeni Anayasa Yapılamaz. 1987'den beri yapılan anayasa değişikliklerinin tümü yeni bir anayasaya duyulan ihtiyacı artırdı. 2011'den 2015'e kadar uzanan süreçteki anayasa yapım komisyonunun faaliyeti ise mevcut meclise ve siyasi partilere dayanarak yeni bir anayasa yapmanın neden mümkün olmadığını tüm somutluğuyla gösterdi. Yeni bir anayasa ise hiçbir yasa tarafından kısıtlanmayan bir kurucu meclisle yapılabilir. Böyle bir kurucu meclis ise ancak, Türkiye'de bugüne kadar olduğu gibi, bir darbeyle ya da bir devrimle, en azından hükümeti devirecek bir halk ayaklanmasıyla kurulabilir.

KÖZ 2007'den Beri "Demokratik Anayasa İçin Kurucu Meclis" Tespitini Yapıyor. Yeni anayasa konusu ilk kez 2007 yılında AKP'nin ve TUSİAD'la birlikte Ergun Özbudun'a hazırladığı anayasa taslağıyla gündeme geldi. Yeni anayasa hayalleri yayanlara inat KÖZ mevcut anayasanın bu şekilde değişemeyeceğini vurguladı.

...

Amerikancı Muhalefet Hayal Kuruyor. Erdoğan'ı parlamenter yolla süpürmek mümkün değil. İstanbul'da, Diyarbakır'da mahalli seçimlerdeki yenilgiyi tersine çevirmek için kırk türlü dalavere çeviren, kayyım üstüne kayyım atayanların Cumhurbaşkanlığı seçimini kaybedince iktidarı muhalefete vereceğini düşünmek benzersiz bir saflık olur. Yine seçimle sözümona parlamenter rejime dönülebileceğini savunmaksa daha büyük saflık olur.

...

Biraz Nefes Almak İçin... Türkiye'de Amerikancı muhalefetin kuyruğuna takılanların en sık kullandığı kalıp bu. Nefes almak için İmamoğlu ve Millet İttifakı desteklendi, nefes almak için CHP'nin herşeyi seçimlere endeksleyen stratejisi benimsendi. Oysa işçiler, emekçiler, Kürtler, kadınlar, Aleviler ancak hak ve özgürlüklerini güvence altına alacak yeni bir anayasa ile, yeni bir rejim ile nefes alabilir. Rejimin zafından ve çatlaklarından beslenen Erdoğan'dan kurtulmanın tek yolu da yeni bir rejimden ve yeni bir anayasadan geçer. Kurucu bir meclis olmaksızın böyle bir anayasa yapılamaz, Cumhuriyet İttifakı kitlese bir seferberlikle süpürülmeden böyle bir Kurucu Meclis toplanamaz.

Bugünün devrimci görevi Cumhuriyet İttifakı'na karşı kurucu meclisi toplayacak bir kitle seferberliğini örmektir.

Lenin'e göre devrimci durum ve devrim

Üstünde mücadele ettiğimiz topraklar, Orta Doğu'nun kilit ögesi ve de devrim toprakları. İçinden geçtiğimiz dönemde ise Türkiye ve Kürdistan'da devrimci durumun hüküm sürmekte.

KÖZ, üstünde mücadele ettiğimiz toprakların hem Orta Doğu'nun kilit ögesi hem de devrim toprağı olduğunu başından beri vurguluyor. İçinden geçtiğimiz dönemde Türkiye'de ve Kürdistan'da bir devrimci durumun hüküm sürdüğüne döne döne dikkat çekiyor.

Zaten varlıklarını devrim fikrinin reddi ve önlenmesi üzerine kurmuş olan reformistlerle, başarısız/yanlış çizgileri nedeniyle hüsrana uğrayıp büsbütün karamsarlığa ve umutsuzluğa batmış ve reformizmin kuytu limanlarına çekilmeye karar vermiş legalist tasfiyeciler yalnız bir devrimin zorunluluğunu reddetmekle kalmıyor, devrimci nitelik taşımayan gelişmelere bu niteliği yakıştırarak devrim ufkunu bulanıklaştırmak için de birbirleriyle yarışıyorlar. Aynı kesimlerin devrimci durumun nesnel koşulları belirlediğinde onları tersine çevirmek ve devrimci duruma devrimci bir çözüm getirmek isteyenlerin önünü kesmek için birbirleriyle yarışacaklarından da kuşku duymamak lazım. Zaten oportünistlerden arınmış bir devrimci partiyi kurmak için bile oportünizme karşı bir politik mücadeleyi başıyla sürdürmenin belirleyici rolü buradan ileri gelmektedir.

Sapla samanın birbirine kaşmasının türlü örneklerini dünya çapında gördüğümüz yakın dönemde, bu gerçekleri göz önünde bulundurarak ışık tutmak yerinde ve gerekli.

Bu bakımdan Lenin'in legalist tasfiyeciliği ve bu oportünizmin odağı olan İkinci Enternasyonal'in çizgisine vururken devrim ve devrimci durum tespitlerini nasıl açıkladığını hatırlamanın tam da zamanıdır.

Lenin, 1913 yılında Riga ve Petrograd'daki 1 Mayıs eylemlerini değerlendirdiği "Devrimci Proletaryanın 1 Mayıs" başlıklı makalesinde devrimci durum tespitini, yönetenlerle yönetilenlerin karşılıklı durumu açısından ele alarak yapmıştı.

Bunun ardından 1915'teki "İkinci Enternasyonal'in Çöküşü" broşüründe sadece Rusya'dakilere değil, genel olarak tam da legalist tasfiyecilere vururken bu konuyu genişleterek ele aldı.

Genellikle leninist olma iddiasını taşıyan tüm akımların bir ağızdan ve kısaltarak tekrarladığı "Yönetenlerin eskisi gibi yönetemediği, yönetilenlerin eskisi gibi yönetilmek istemediği koşullar devrimci durumu anlatır." biçimindeki formülü açarak şöyle tarif etti:

"Bir Marksist için devrimci durum olmadan devrim olamayacağı konusunda hiçbir tereddüt olmamalıdır. Ama her devrimci durum da devrime varmaz. Genel hatlarıyla bir devrimci durumun belirtileri nelerdir?"

Belli başlı şu üç belirtiyi sıralarken yanılmaya-çağımızdan eminiz:

1) Yönetici sınıfların egemenliklerini eski biçimi değiştirmeden sürdürmenin imkânsız hale gelmesi; yani 'zirvede' bir kriz; egemen sınıf siyasetinin kriziyle ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve öfkelerinin akacağı bir yolun açılması. Genellikle 'tabandakilerin artık eskisi gibi yaşamak istememesi' yetmez; 'zirvedekilerin de bunu yapamayacak durumda' olması önem taşır.

2) Ezilen sınıfların sefalet ve sıkıntılarının olağan koşullarda olduğuna kıyasla iyice ağırlaşması.

3) 'Barışçıl dönemlerde' soyulmaya sükunetle razı olan kitlelerin fırtınalı dönemlerde gerek bir bütün olarak kriz nedeniyle, gerekse de bizzat 'zirvedekiler' tarafından kışkırtılarak bağımsız bir tarihsel eyleme itilmeleri ve yukarıdaki koşullar nedeniyle kitlelerin faaliyetinin ciddi bir boyut kazanması.

Şu ya da bu parti ya da grubun yahut sınıfın niyetlerinden bağımsız bu nesnel gelişmeler olmaksızın devrim bir genel kural olarak mümkün değildir. Bir devrimci durumu oluşturan bir bütün

olarak bu nesnel gelişmelerin tümüdür." (İkinci Enternasyonal'in Çöküşü, TE. C. 21, sf. 216-217)

Lenin, bu tarifi doğrulamak üzere Rusya'da "1905'teki durumu ve Batı'daki devrimci dönemlerin hepsini" hatırlatmakla kalmayıp "geçen yüzyılın 60'lı yıllarının Almanyasında, 1859-61 ve 1879-1880 yıllarında Rusya'da" böyle durumların kendini gösterdiğini ama devrimin gerçekleşmediğini hatırlatır. Bu hatırlatmayı "çünkü her devrimci durumdan devrim çıkmaz; ancak bu sıralanan nesnel gelişmelere bir öznel gelişme eklendiği zaman olur." saptamasıyla tamamlar.

İster reformist olsun ister olmasın bu konuya dair söz söyleyenlerin çoğunluğu, bu öznel etkeni "parti" diyerek kısaltır ve güdükleştirir. Oysa Lenin'in tarifi açıktır:

"Öznel etkenden anlaşılması gereken devrimci sınıfın eski hükümeti tamamen (yahut kısmen) iskat etmek üzere yeterince güçlü devrimci eylemler yapabilme yeteneğidir; çünkü bu hükümet yıkılmadıkça kriz zamanlarında bile asla kendi kendine 'yıkılmaz'."

İşte devrimin marksist kavranışı böyledir. ...." (aynı yerde s. 217)

Doğrusu reformist olsun olmasınlar oportünistlerin hemen hepsi yeri geldiğinde bu saptamaların doğruluğunu teslim etmeye itiraz etmezler. İtirazları, kimi zaman "o zamanın koşulları ile bugünün koşulları" tekerlemesi çerçevesinde olur. Daha çok da devrimci durum saptaması yapmak için bir "siyasal ve ekonomik krizin üst üste gelmesi gerektiği" gerekçesiyle olur.

Oysa İkinci Enternasyonal'in (savaşa karşı tutum konusunda en tutarlı ifadelerin yer aldığı) 1912 Basel Manifestosu'nda kelimesine kelimesine bu kısaltma yer almıştı. Lenin de tasfiyecilerin ve reformistlerin bu kısaltmayı tekrar ederek devrim ve devrimci durum saptamalarını nasıl bulanıklaştırdıklarını göstermek üzere söz konusu ayrıntılı tarifi yapmıştı.

"1912'deki saptamalar 1914-15 savaşının patlak vermesiyle doğrulanmadı mı?" diye soruyordu. Bu soruyu sorduğunda, Birinci Paylaşım Savaşının en karanlık günleri yaşanıyor, henüz Şubat Devrimi olmamıştı ve 7 Kasım'daki eylemin planı hakkındaki tartışmalar hiç gündemde değildi.

Nispeten mahir oportünistler doğrudan Basel Manifestosu'nun (soyut olarak yanlış olmayan) kısa formülasyonuna gönderme yapmak yerine, Lenin'in sıraladığı koşullardan ikincisini ("ezilenlerin sefaleti" vs.) öne çıkararak devrimin nesnel koşullarının olup olmadığını sorgulamayı tercih eder. Oysa bu, bir devrimci durumun olup olmadığını saptamak için bakmak gereken nesnel koşullardan sadece birisidir ve bu koşulların sıralaması da rastgele değildir. Birinci ya da üçüncü sırada diğer koşulların sıralanması önemsiz değildir. Öte yandan bu koşulların hepsinin varlığı bile, bir devrimin eli kulağında olduğu anlamına da gelmez. "Sadece şu ya da bu parti yahut grubun iradesinden değil şu ya da bu sınıfın iradesinden de bağımsız olan" bu koşulların yokluğu durumunda başarılı ya da başarısız bir devrimin imkânsız olduğu kesin olarak vurgulanmaktadır. Buna karşılık bu üç nesnel şart yerinde olsa bile bir devrimin kendiliğinden patlak vermesi beklenmemelidir. Zira bunun için numaralandırılmış bir koşul, devrimci durumun değil devrimin koşulu olarak, sıralanmaktadır: "Çünkü devrim her devrimci durumdan çıkacak değildir; sadece yukarıda sıralanan nesnel gelişmelere bir öznel gelişme eklendiği takdirde çıkabilir."

"Öznel gelişme" yahut "öznel koşul" dendiğinde hangi eğilim ve çizgiden olursa olsun ezici bir çoğunluğun aklına gelen "parti"dir. Oysa Lenin bu gerekli şartı tarif ederken herhangi bir tereddüde yer bırakmayacak şekilde, "bu öznel

gelişmeden anlaşılması gereken devrimci sınıfın eski hükümeti tamamen (yahut kısmen) sakatlayacak/susturacak kadar güçlü devrimci kitle eylemleri yapacak yetenek ve güçte olmasıdır" sözlerini "sınıfın" ve "güçlü" sözcüklerinin altını çizerek söylüyor.

Şimdi daha önemli olan bu saptamaları "Ne Yapmalı?"da söylenenlerle birlikte okumaktır. Zira sınıfın tümünü kapsayan ve temsil eden bir parti anlayışına sahip olduğu takdirde Lenin'in özenle tarif ettiği öznel gelişmeyi "partinin gelişmesi" olarak anlamak kaçınılmazdır. Demek ki bu konu hakkında düşünüp yorum yapmadan önce "işçi sınıfının kitesinden de kendini ayırıp işçi sınıfına devrimci bilinci gündelik ve kısmi mücadelelerin dışından taşıyacak bir profesyonel devrimciler örgütü" fikrini tayin edici önemini bilince çıkartmış olmak gerekiyor.

Devrimci durumun koşulları nesnel koşullar iken devrimi mümkün kılan koşulun öznel bir koşul olmasının sebebi açık olmalıdır: Devrimci durumun koşulları devrimcilerin öznel politik faaliyetinden bağımsız bir şekilde ortaya çıkarken, bir devrimin koşulu olarak sınıfın, devrimci eylemler yapacak yeteneğe ve güce kavuşması devrimcilerin politik faaliyetinden bağımsız gerçekleşecek bir iş değildir. Devrimci parti sadece 7 Kasım günündeki gibi bir askeri ayaklanmayı yürütmek için değil, aynı zamanda işçilerin bir sınıf olarak harekete geçecek yeteneğe ve güce kavuşmalarını sağlamak için onları hazırlamak, Lenin'in Sol Komünizm'de kullandığı ifadeyle "onların kendi deneyimleriyle öğrenmesini sağlamak için", gereklidir. Devrimcilerin siyasi taktikleri, işçilerin hiç de pedagojik bir nitelik taşımayan bu siyasal eğitimi içindir. Nitekim yine Sol Komünizm'de Lenin, Avrupalı komünistler proletaryanın siyasi eğitimi görevinden yan çizdikleri için eleştiriyordu.

Bir proleter ayaklanması dahi kendiliğinden bir eylemdir. Bunun çapı ve donanımı başarıyı teminat altına almaya yetmez. Nitekim 1917 Temmuz Ayaklanması böyledir; silahlı işçilerin ve onlarla birlikte seferber olan kitlelerin çarlığın yerine geçen Geçici Hükümet'e başkaldırısıdır. Bilindiği gibi Bolşevikler bu eyleme katılmamak gerektiği ve erken olduğu görüşünü savunmuşlardı. Buna karşılık 7 Kasım günü Kızıl Muhafızlar ve Bolşevikler Kışlık Sarayı'yla belli başlı saptanmış hedeflere dönük silahlı eylemlerini kendi planladıkları gibi hayata geçirirken; Temmuz Eylemleri'ne katılan yahut katılmayan kitlelerin temsilcileri sovyet toplantısına katılmış, kitlenin önemli bir kesimi de ne olup bittiğini anlamak için toplantının yapıldığı mekanın etrafında toplanmıştı.

Lenin, Rusya'daki devrimci durumun 1913'ten beri hüküm sürdüğünü savunuyordu. Birinci Paylaşım Savaşının başlaması ise bu devrimci durumu tüm Avrupa'ya yaymıştı. Devrimci durum doğrudan doğruya kitle eylemleriyle ilişkisi yoktu. Hiçbir kitle eyleminin söz konusu olmadığı savaş yıllarında da Lenin devrimci durumun sürdüğünü iddia etti. Bununla birlikte 8 Mart 1917 eylemleriyle birlikte Rusya'da Lenin'in bahsettiği devrimin öznel koşulu yerine gelmiş, çarlığın devrilmesiyle bir devrim süreci başlamıştı. Gelgelelim Şubat Devrimi sadece Bolşevikler açısından değil çarlıktan bir saray darbesiyle kurtulmayı planlayan burjuvazi için de başarısızlık anlamına geliyordu. Çarlığın devrilmesi 1917'de gerçekleşen Rus Devrimi'nin başladığını kanıtladı. Bununla birlikte burjuvazi devrimci güçlere hâkim olmadığı için bir türlü ülkeyi yönetmeyi başaramamıştı. Bu nedenle Şubat Devrimi amacına ulaşmayan bir devrim olmuş, devrim istikrara kavuşmadığı için Rusya'da devrimci durum varlığını korumaya devam etmişti.

Bir devrimci durumun gerekli şartlarından biri olarak üçüncü şartı tekrar okuduğumuzda somut olarak şunu anlamak gerekir: Gerek 1917 8 Mart'ta çarın devrilmesine varan eylemler, gerekse de Temmuz Ayaklanması "barışçıl dönemlerde" soyulmaya sükunetle razı olan kitlelerin fırtınalı dönemlerde gerek bir bütün olarak kriz nedeniyle, gerekse de bizzat 'zirvedekiler' tarafından kışkırtılarak bağımsız bir tarihsel eyleme itilmeleri ve yukarıdaki koşullar nedeniyle kitlelerin eylemlerinin ciddi bir boyut kazanması"na delalet eder.

Dahası Çar'ın istifa etmesi, yerine gelen Prens Lvov Hükümeti, onun yerini alacak olan Kerens-

ky Hükümeti ve bir yandan da Çarlık taraftarlarının tertiplelediği Kornilov Ayaklanması "zirvedekiler" in ne eskisi gibi ne de yeni biçimler altında toplumu yönetemediğini ve bunun seçenekleri konusunda birbirleriyle dalaştığını gösterir. Kaldı ki ordu içinde savaş zamanından beri itaat etmeyi redderek, bozgunculuk yapanların sayısı az değildir. İşte sıralanan nesnel şartlardan biri budur.

Öte yandan 8 Mart eyleminin öncesinde ve sonrasında "ezilenlerin sefalet ve umutsuzluğunun arttığını" gösteren sayısız belirti göze batacak kadar kendini göstermektedir. Demek ki nesnel devrimci durumun nesnel belirtilerinden ikincisi de tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır.

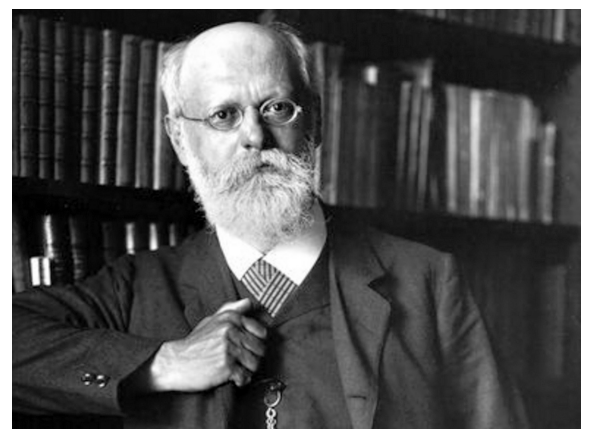
Şubat-Ekim arası süreçte kitlelerin eylemlerinin "barışçıl dönemlerde görülmedik ölçüde" arttığı ve Geçici Hükümet'in de bazı durumlarda ezmek üzere eylemleri kışkırttığı vb. de bu süreçte ayan beyan ortaya çıkmıştır. Sovyetleri savunmaların da her düzeyde eylem ve etkinlikleriyle Bolşeviklerden bağımsız ve hatta onların uyarılarını da dinlemeden hükümete karşı başkaldırdığı ve hatta çarlıktan başlayıp Lvov Hükümeti'nden geçerek Kerensky'nin hükümetini de tehdit eden en azından emir ve kararlara uymayan bir tutum içinde olduğu da görülmüştür. İşte üçüncü belirti de budur.

Asıl kritik ve hepsinden önemli olan ise numaralandırılmamış olan dördüncü ve öznel olan koşuldur. Zaten belki tam da nesnel olmadığı için numaralandırılmamıştır. Başka bir deyişle herhangi bir yerde her hangi bir zamanda üç nesnel gelişmenin bir araya geldiği saptanabilir. Hele Basel Manifestosu'ndaki gibi "ekonomik ve politik bir krizin olması lazım" denmiş olsa pek çok ülkede defalarca ekonomik ve politik bir krizden yola çıkarak bir devrimci durum tespitine varmak işten değildir. Lenin'in devrimci bir durumun nesnel belirtileri diye ayrıntılandırılarak yapıldığı tarif önemlidir ve öznelliğe doğru gittikçe, devrimci durumun değil devrimin koşulları hakkında konuşmaya başlayınca, kaçınılmaz olmaktan uzaklaşan bir değerlendirme söz konusudur. Hele 7 Kasım dönemecine yaklaşırken söyledikleri "önce olmazdı sonra olamaz" vurgusu daha da önemlidir. İradî/öznel müdahalenin belirleyiciliğini anlatan da budur. Bunu anlayabilmek için "eski hükümetin yıkılmadıkça yıkılmayacağı" hakkındaki son cümle üzerinde durmak gerekir.

Lenin'in "her devrimci durumdan bir devrim çıkmaz" saptamasını "Her devrimin sınıfsız topluma giden geçiş dönemine karşılık düşen siyasal biçim olarak proletarya diktatörlüğüyle taçlanması beklenemez." diye tamamlamak gerekir. Şubat Devrimi bu duruma bir örnektir. Bunun peşinden de "Başarılı bir devrimin uluslararası planda yayılması ve proletarya diktatörlüğünün sınıfsız topluma kadar sürekliliğinin güvence altına alınması için de bu devrimin başansı için belirleyici olan öznel koşulun mevcudiyeti ve sürekli kılınması şarttır." vurgusunu yapmak gerekir.

KOMÜNİSTLERİN ÖDEVİ ÖZNEL KOŞULLA İLİŞKİLİDİR

Bu vurguyu yaparken de sadece devrimci partinin kendisinden ibaret olmayan öznel koşulu, yani "devrimci sınıfın eski hükümeti tamamen (yahut kısmen) iskat etmek üzere yeterince güçlü devrimci eylemler yapabilme yeteneği"nin mevcut ve kalıcı olması sağlanmalıdır. Bir "hükümetin yıkılmadıkça kriz zamanlarında bile asla kendi kendine yıkılmayacağı" doğrudur ama devrimin uluslararası planda yayılması mevcut kazanımlarının korunması ve sınıfsız topluma kadar sürekliliğinin sağlanması için proletaryanın önderliğini

Kautsky devrime lafta sahip çıkarken devrimci durumun nesnel koşullarının olgunlaşmadığını savunmuştur.

Devrimci parti olmadan devrimci siyaset olmaz

Boğaziçi Üniversitesine kayyım rektör atanmasının ardından başlayan protestolar 40 günü aşkın süredir devam ediyor. Daha önceki okur mektuplarında ifade ettiğimiz gibi Boğaziçi Üniversitesinde örgütlü bir çalışmamızın bulunmamasının mücadele etmekten geri duracağımız veyahut direnişin gidişatına müdahale etmekten kaçınacağımız anlamına gelmeyeceğini tekrar belirtiyoruz. Aksine Boğaziçi Üniversitesindeki KÖZ okurları olarak mücadeleye aktif ve ön açıcı bir şekilde katılmaya çalışırken öncelikli görevimizin devrimci partiyi yaratmak ve bu partiyi yaratacak militanlarla buluşmak olduğunu aklımızdan çıkarmıyoruz. Her mücadelede olduğu gibi Boğaziçi'deki mücadelede de bu kaygılarla yer alıyoruz. Bugün mücadele hedeflerimizi soyut temenniler olarak aktarmak yerine propagandamızla ilgi duyanların dikkatini devrimci bir önderlik krizine yani komünist partinin eksikliğine çekmek istiyoruz. Fakat KÖZ'ün savunduğu görüşlerin Boğaziçi'nde anlamlı bir siyasi varlığa kavuşabilmesi için öncelikle Boğaziçi Üniversitesinde bu görüşleri benimseyenlerin örgütlü bir disiplin altında bu görüşleri savunmayı kabul etmesi gerekmektedir.

Herkesin siyasi olarak kekeme kaldığı, hükümete karşı mücadelenin seçim hesaplarında boğulduğu bu günlerde Boğaziçi'nde kitlesel olarak süren kayyım karşıtı protestolar sol akımlar içerisinde kitlelerden öğrenmeye dair o ezberi bir kez daha açığa çıkardı. Elbette sol akımların geri

kaldığı koşullarda kitleler ileriye doğru çıkışlarda bulunabilir. Boğaziçi Üniversitesinde birlikte mücadele yürüttüğümüz arkadaşlarımızın da siyasi olarak sol akımlardan daha ileri pozisyonları sahiplenmesi bunun örneğidir. Bu süreç içerisinde Boğaziçi öğrencilerini alkışlamaktan veyahut sembolik destekten öte başka bir şey yapmaların Boğaziçili öğrencilere dair önyargıları da kırılabilir. Boğaziçili öğrencileri polisle çatışarak, gözaltına alınarak ya da süreç içerisinde disiplinle çalışarak kimilerinin kafasındaki Boğaziçi'deki liberalizm sorununu yerle bir etmiş olabilirler. Dışardan bakanlar ya da tasfiyeciliği Sorosçuluk, disiplinsizlik ya da korkaklık olarak görenler için bu doğru olabilir. Biz işimizin bu olduğunu düşünmüyoruz. Bugün tasfiyeciliği derinlemesine yaşadığımız bu topraklarda Boğaziçi Üniversitesinde de liberal tasfiyeci bir atmosfer içerisinde hareket ediyoruz. Bu atmosfer içinde komünist fikirlerin örgütsüz bir şekilde savunulması, örgütsüz bir şekilde devrimcilik yapılabileceğine dair yanlışlığı derinleşmektedir. Lakin örgütsüz devrimcilik yapılmaz.

Boğaziçi Üniversitesinde başlayan protestolar doğrudan doğruya hükümetin verdiği siyasi bir karara karşı bir protestodur. Bu protestoları sürdürenler de hükümetin aldığı karara karşı çıkan bir topluluktur. Bu nedenle herkesin onlara öğrenci olduklarını hatırlattığı koşullarda Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin "kayyım istifa" çerçevesinde başlayan protestolarının 12.Cum-

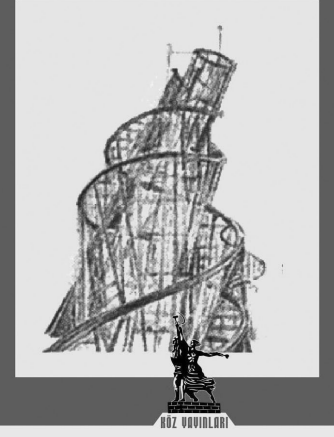
hurbaşkanına mektupla birlikte hükümeti hedef tahtasına oturtması elbette olumlu bir gelişmedir. Bunun yanında protesto içerisindeki arkadaşlarımız daha ileri fikirler ile karşılaştıklarında bunları da benimsemektedir. Bu direniş içerisinde yer alanlardan bizim de savunduğumuz rejim krizi, anayasa sorunu, bir kurucu meclis ve kitlesel seferberliğin gerekliliği siyasi tespitlerini yapanlar vardır. Hatta sayıları daha az da olsa bazıları silahlı bir ayaklanma ve devrimci parti ihtiyacından dahi bahsetmektedir. Başka bir akım açısından kendi fikirlerinin kabul görmesi olumlu bir adım görülebilecek olsa dahi bizim açımızdan bu bir alarm zildir. Yukarıda bahsettiğimiz liberal atmosfer bizim açımızdan tam da burada kendini göstermektedir. Liberalizm sorunu kendisini ilk olarak örgüt sorununda gösterir, Boğaziçi Üniversitesinde de komünist fikirlerin örgütsüz savunusuyla karşı karşıyayız. Devrimci partinin kuruluş kongresini örgütlenme ve komünistlerin birliğini sağlama mücadelesinin harcı politik-pratik mücadeledir. Siyasi bir kimlik kullanmadan ise devrimci parti yaratma mücadelesi mümkün değildir. Bu yüzden devrimci bir parti yaratmak isteyenlerin siyasi bir kimliği benimseyerek politik şiarları yükseltmeli ve bu doğrultuda siyasi bir hedefe doğru mücadele etmelidir. Bu yüzden devrimci parti ihtiyacını dillendirenler bir siyasi kimlikleri varsa neden kullanmadıkları, bir girişimleri yoksa neden yaratmadıkları ya da bugün devrimci parti bayrağını yükseltme iddiasında olanların arkasın-

da neden durmadıkları sorusundan kaçamazlar.

KÖZ'ün arkasından duran komünistlerin ayırım çizgisi kitle mücadelesinde önerdiği taktik tutumlar, siyasi analizlerinin analitik gücü değildir. Bizi diğer sol akımlardan ayıran şey partileşme çağrımız ve komünist bir parti kuruluşu için çıktığımız yolda kuşandığımız ilke ve referanslarımızdır. Rejim krizinden bahsedene, yeni bir anayasa için kurucu meclis ihtiyacından bahsedene, öğrenci olarak kayyım rahatsızlığını fırsat bilerek bir hareket yaratmak arzusuyla protesto eylemlerini örgütlemeye girişenlere ısrarla devrimci parti ihtiyacını anlatmayı sürdüreceğiz. Elbette direnişin içinde protestoların daha kitlesel ve hükümet karşıtı bir yere noktaya evrilmesi için birlikte mücadele edeceğiz fakat hükümet ile nihai karşılaşmada aktif bir fesat örgütleyecek bir devrimci partiye duyulan keskin ihtiyacı anlatmaktan geri durmayacağız.

Boğaziçi Üniversitesinden KÖZ Okurları

BÜTÜN
ÜLKELERİN
KOMÜNİSTLERİ
BİRLEŞİN

tabidir. Platformun hitap ettiği unsurlar da buna göre belirlenmektedir. Bu bakış açısıyla, Birlik Platformu'nun üzerinde duran örgütlü güçler yığınlarına öneriler getirmeyi, onları bir partinin peşinden gitmeye çağırılmayı hedeflememektedirler. Birlik Platformu'nun üzerinde yer alan tüm güçler böyle bir partinin olmadığını ve yaratılması gerektiğini propaganda etmektedir. Öte yandan bu partinin yığınların katılımıyla ve kendiliğinden yığın eylemlerinin içinden çıkmaya çağını da unutmamaktadır. Bu bakımdan Birlik Platformu'nun parti öncesi siyasi mücadeleden beklentisi de farklıdır. Parti öncesindeki evrede siyasi mücadele işçi kitlelerinin örgütlenmesi, işçi hareketi içindeki oportünist akımların altedilmesi için değil, esas olarak Birlik Platformu'nda duranların kendi hedefleri doğrultusunda ve aynı hedefi benimseyenlerle örgütlenmelerini sağlamak ve bu amaçla diğer akımlarla aralarındaki farkları belirginleştirmek, bu farkların asıl olarak referanslardaki farklılıklardan kaynaklandığını göstermek üzere yürütülür.

Parti öncesi siyasetin özgünlüğü

* Bu yazı Bütün Ülkelerin Komünistleri Birleşim broşüründen alınmıştır.

Komünistlerin birliğinin siyasi bir mücadele sonucunda yaratılacağı tespiti yapıldıktan sonra komünistlerin birliğini sağlayacak kuruluş kongresinin toplanması doğrultusunda yürütülecek siyasi mücadeleyi işçi sınıfının kurtuluşu için verilecek siyasi mücadeleden ayırt etmek gerekmektedir. Birlik Platformu kuruluş kongresinin örgütlenmesinin, bu kongreyi örgütleyecek öznelerin sol içerisinde ayrıştırılıp platform üzerinde konumlandırılmasının kuruluş kongresi örgütleninceye kadar sürecek bir siyasi mücadeleyle mümkün olduğunu tespit etmektedir.

Elbette devrimci partiyi yaratmak için verilen bu siyasi mücadelenin amacı ve niteliği, devrimci partinin burjuva devlet aygıtını parçalayarak bir proletarya diktatörlüğü kurma amacıyla yürütülecek siyasi mücadeleden tamamen farklıdır. Bu nedenle Birlik Platformu devrimci partinin yürütmesi gereken siyasetle parti öncesi siyaseti birbirinden kalın bir şekilde ayırır. Siyaset elbette devletle ve siyasi iktidar ile ilgili faaliyetlerin tümünü kapsar. Siyasi iktidarın hâkim sınıfın tekelinde kalması için tasarlanmış olan burjuva toplumu, kitlelere açık siyaset alanını türlü mekanizmalarla sınırlamaktadır. Bu koşullarda en iyi ihtimalle kitlelere yasama alanının kapılarını aralamaktadır ve denetleme demagogisiyle devleti yani siyasi iktidarın temel aracını değil, yasama alanından yükselen hükümetleri

denetleme kapılarını aralamaktadır. Daha ziyade kitlelere siyaset bağlamında en iyi ihtimalle izin verilen alan hâkim sınıfların asıl siyasi aktörleri üzerinde baskı oluşturma yani dolaylı bir muhalefet rolüdür. Devrimci partinin yükümlülüğü ise, proletaryanın gerçekten siyasi iktidara sahip olması için, burjuvazinin temel siyasi iktidar aygıtını tümüyle ortadan kaldırma eylemine öncülük ve önderlik etmektir. Bu nedenle devrimci partinin görevi bu stratejik hedefi unutmadan, her alanda ve her aşamada emekçilerin ve ezilenlerin siyasi etkinliğini sağlamak bunun için gerekli kanalları açıp bu yolda kendini gösteren fırsatların hepsinden yararlanmaktır. Bu bakımdan tam anlamıyla siyasi bir örgütlenme olan devrimci partinin stratejik hedefi burjuvazinin siyasi iktidarına son verilmesi ve proletaryanın egemen sınıf olarak örgütlenmesinin sağlanmasıdır. Bunun dışında kalan tüm kısmi mücadeleler ve taktik adımlar bu stratejik hedefe tabi olarak ele alınmalıdır.

Ancak, gerekli ve zorunlu araç ve imkânlardan mahrum bir strateji tarif etmek abesle iştigal olduğu için, gündelik ve taktik mücadelelerin bunlardan mahrum olarak belirlenmiş bir stratejiye göre tespit edilmesi bütünü abes ve zararlıdır. Esasen bir parti niteliği taşımaksızın bir parti gibi davranma kusuru da bu tür bir yanlış hareket eder ve aynı nedenle zararlıdır. Zira bu takdirde devrimci partinin olmadığı koşullarda siyasi iktidar hedefine göre tarif edilmiş bir

stratejiye tabi kılınan taktiklerin ve kısmi mücadele perspektiflerinin önünde sonunda siyasi alanın baskın unsurlarının dümen suyunda bir yönelişe mahkûm olmaları kaçınılmazdır. Bu nedenle devrimci bir önderlik olmadığı halde varmış gibi tasarlanan mücadele çizgileri de tıpkı devrimci parti olmaksızın kendiliğinden gelişen mücadelelerle aynı kaderi paylaşırlar: önünde sonunda burjuva siyasetine yedeklenmeye mahkûmdurlar. Bolşeviklerin derslerinin en önemlilerinden olan bu saptamanın ışığında siyasi mücadeleden kopmadan ama asıl stratejik hedefini de şaşırmadan yol almak gerekir. Kısmi mücadeleler ve taktik tutumlar da bu gerçekliğin farkında olarak şekillendirilmelidir. Birlik Platformu'nun hedefine varmasının en önemli koşullarından biri de bu amaç disiplinine tabi siyasi duruşu benimseyip sürdürme yetenek ve kapasitesidir. Stratejik hedefini siyasi iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesine önderlik etmek olarak belirlemekle yükümlü olan büyük ya da küçük her hangi bir partinin taktik tutumları ve öncelikleri içinden geçilen dönem ve güçler ilişkisi ne olursa olsun, bu stratejik hedefe tabi olmak zorundadır. Buna karşılık platformun stratejik hedefi proletaryaya önderlik etme niteliğini kazanacak devrimci partinin yaratılmasıdır.

Bu bakımdan Birlik Platformu'nun bütün taktik tutumları yahut kısmi mücadelelere ilişkin yönelimleri ve öncelikleri esas olarak bu hedefe

kazanmak ve korumak için dünyanın bütün ülkelerinde enternasyonal bir siyasi mücadele yürütülmesi devrimin nesnel koşulları kadar önemli öznel koşulun bir başka boyutudur.

Tüm bunlardan Lenin'in ele aldığımız yazısında devrimin nesnel koşullarını işaret ettikten sonra vurguladığı olmazsa olmaz öznel koşulun, bir devrimci durumun devrimle sonuçlanmasının en önemli hatta diğer nesnel belirtilerden daha önemli bir koşul olduğu sonucuna mı varmalı?

Bu vahim bir yanlışlıktır. Zira bu saptamanın anlamı devrimci durumların nesnel belirtilerinin ortaya çıkmasının zaten şu ya da bu parti veya grubun yahut şu ya da bu sınıfın iradesinden bağımsız olduğuna dikkat çekmekti. Buna karşılık öznel olan koşul sadece bir partiye ve onun faaliyetine indirgenemeyecek olsa da hem devrimci partinin, hem başka parti ya da grupların olumlu yahut olumsuz rollerine hem de yine bir parti ya da hükümete indirgenemeyecek olan sınıfların karşılıklı etkilerine bağlıdır.

Eğer işimiz nesnel durumu anlayıp açıklamaktan ibaret olsaydı bu kadar doğru saptamadan sadece olan biteni gözleyip açıklamak üzere yararlanmakla kalabilir ve daima isabetli değerlendirmeler yapıp bununla yetinebilirdik.

Oysa bir proleter devrimde önderlik etmek üzere yola çıkan komünistlerin asıl ödevi, kendiliğinden ortaya çıkması mümkün olmayan öznel koşulu sağlamak, bunun için bir devrimci durumun ortaya çıkmasını beklememektir. Üstelik herhangi bir devrimci partinin varlığı ve faaliyeti herhangi bir devrimi mümkün kılan öznel koşulu sağlamak için yeterli olsa bile (bu bir çok kez muhtelif örnekleriyle görülmüştür) sınıfsız topluma giden yolu açacak bir proleter devrimin öznel koşulu sadece bunu bolşevizmin derslerinin eşsiz bir özeti olan Komünist Enternasyonal'in kuruluşunda benimsenen tezleri ve kararları rehber edinen bir komünist parti sayesinde sağlanabilir; daha doğrusu bu olmadan sağlanamaz.

Son olarak komünistler açısından bugün yö-

netenlerin eskisi gibi yönetemiyor, yönetilenlerin eskisi gibi yönetilemiyor olması hakkındaki saptama ve tartışmalar üzerinde durulmasının iki bakımdan önemi vardır. Bunun için bilhassa Lenin'in İkinci Enternasyonal'in Çöküşü yazısında alıntılattığı Kautsky'nin değerlendirmesini hatırlamak gerekir.

Birincisi bugün oportünizmin yaygın türlerinden biri -upkı Kautsky örneğinde olduğu gibi- devrim lafzına sahip çıkar gibi görünerek devrimci durumun nesnel belirtilerinin mevcut olmadığı ve yönetenlerin olduklarından daha güçlü olduğunu vurgulayarak reformizme bahane aranması biçiminde kendini göstermektedir.

İkincisi bir devrimci durum olduğu hakkındaki tarife sahip çıkma iddiasıyla bu devrimci durumun nesnel belirtilerinden bazılarının eksikliğine vurgu yapanların çokluğu. Bu da birincisiyle aynı kapıya çıkar.

Aslında bu iki yaklaşım tarzının da aynı kapıya çıkmasına dikkat çekerken devrimci bir duru-

mun nesnel koşullarının başında sayılan koşulun kastedildiğini belirtmek gerekir. Zira komünistler bakımından tartışmasız biçimde tamamen nesnel olan belirti orada, yani Lenin'in "zirvedekiler" dediği yönetenler katındadır. O bakımdan evvela bu nesnel durumu (Kautsky'nin yaptığı gibi) ters yüz ederek yönetenlerin olduklarından daha güçlü bir durumda olduğunu belirtip buradan hareketle devrimci durumun olmadığını göstermeye kalkışanlar böylelikle diğer belirtilerle ilgilenmenin gereksizliği bahanesine kurnazca sığınmaktadırlar. Bugün Türkiye'de "konsolide olan faşizm" türünde uyduruk teoriler üretenlerin hepsi de Kautsky'nin yolundan gitmektedirler.

"Yönetenlerin eskisi gibi yönetememesi ve yönetilenlerin eskisi gibi yönetilmeye razı olmaması" durumunun Lenin'in izah ettiği biçimiyle kavranışıyla, yaşadığımız dönemdeki gelişmelere bu devrimci durum saptamasının nesnel koşulları bakımından nasıl bakılması gerektiği ise aynı yazının konusu.

KÖZ'ÜN SÖZÜ

Rejim krizinin ilanı, derinleşecek rejim krizinin habercisi
Anayasa tartışmalarıAMERİKAN EMPERYALİZMİ TEK BAŞINA
TÜRKİYE'Yİ KÖŞEYE SIKIŞTIRAMAZ

Joe Biden'in başkan olması en çok Amerikancı muhalefeti sevindirdi. Hesaplarına göre Biden, Senato'nun, Kongre'nin, Amerikan bürokrasisinin kararlarını Trump gibi engelleyip yumuşatmayacak, Türkiye'nin üzerindeki kısılcacı sıkılaştırarak, Erdoğan'ın üzerindeki baskıyı artıracak, böylelikle zaten zayıflamakta olan Erdoğan'ın 2023'te hiçbir şansı kalmayacaktır. Amerikancı muhalefet Biden'in seçileceği anlaşıldığından beri Erdoğan'ın demokrasi ve piyasa dostu mesajlar vermesini, S-400'ler konusunda tavizler vermeye razı olduğunu ifade etmesini bu çerçevede bükemediği bileği öpmek olarak yorumluyor.

Amerikan "Düzen Partisi"nin sesi Biden'in başkan seçilmesinin Erdoğan üzerindeki baskıyı arttıracığına şüphe yok. Erdoğan'ın dozunu yükselttikten sonra "Demokratikleşme ve Yeni Anayasa" mesajlarını, Merkez Bankası ile ilgili düzenlemelerini ABD ile arasını düzeltme amacıyla kullanması da sürpriz olmaz. Gelgelelim Amerikancı muhalefetin beklentileri olgular arasındaki bağlantıları gözetmeyen, yapısal sorunları ve derinleşen çelişkileri göz ardı eden gerçek dışı beklentilerdir.

Herşeyden önce Amerika derinleşen bir siyasi kriz içerisindedir, Amerikan hükümeti ise bir mali kriz içinde çırpınmaktadır. Bu krizin kendisi ABD'nin tutarlı bir dış politika üretmesini engellemektedir. Türkiye'nin, Biden'in Amerika'nın gücünü göstereceği en ideal ülke olması, Biden'in doksanların ABD'si gibi hareket edebileceği anlamına gelmez. Bu nedenle Biden dönemindeki basıncın Obama dönemindeki kadar bile olması düşük bir olasılıktır.

İkincisi, Türkiye herhangi bir emperyalistin arka bahçesi değildir. Bilakis emperyalistler arası paylaşım kavgasının en keskin yaşandığı coğrafyalardan biridir. Bu bakımdan ABD'nin tüm emperyalistlerle birlikte Türkiye'nin üzerine çullanamayacağı bellidir. Nitekim bugüne kadar da Erdoğan'a yönelik yolsuzluk kuşatmaları Almanya ve Fransa'dan kayda değer bir destek görmüştür. Almanya ve Fransa'nın, Erdoğan'a her kritik momentte yaşam öpücüğü sunmaları sadece ABD'ye çelme takma niyetiyle ilgili değildir. Avrupa kamuoyunda bir nefret nesnesi haline gelmiş Erdoğan'ın, Türkiye'nin devlet başkanı olması özellikle Almanya ve Fransa için bulunmaz bir fırsattır. Erdoğan hükümetken, Türkiye'nin AB üyelik sürecinin niye ilerlemediğini de, Türk vatandaşlarının niye serbest dolaşım hakkına sahip olmadığını da soran çıkmayacaktır. Bu durumun kendisi Almanya ve Fransa'nın Türkiye ile ortaklıklarını sadece kendi istedikleri konularda tutabilmeleri için bulunmaz bir fırsattır.

Alman ve Fransız emperyalizmleri ile Erdoğan arasındaki bu negatif ortaklık türünün ilk örneği değildir. 2000'lerin başında TSK-TÜSİAD çekişmesine tam da bu ortaklık damgasını vurmuştu. O zamanlar ABD, Türkiye'yi tıpkı İngiltere, Polonya ve diğer eski doğu bloku ülkelerine yaptığı gibi Avrupa Birliği'ne içine itiriyordu. Maksudı bir siyasi organizma olarak Avrupa Birliği'ni içine kendi uzantılarını sokarak felç etmektir. Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki uzantısı olarak TÜSİAD da bu projenin içindeydi. Buna karşılık o zamanlar OYAK adlı bir sermaye grubu olarak da değerlendirildiğimiz Silahlı Kuvvetler, siyasi ve iktisadi ayrıcalıklarını yitireceği için Türkiye'nin AB üyeliğine karşıydı. Bu noktada kendi içine yeni bir Truva atını kabul etmeyi reddeden Almanya ve Fransa ile çıkarları örtüşüyordu. Renault'tan Axa'ya OYAK'ın en

Erdoğan'ın demokratikleşme reformları dışarıya değil içeriye yönelik hesaplarıyla ilgilidir. İçerideki hesabı da esas olarak MHP'nin pençesinden kurtulma hesabıdır.

önemli ortaklarının Fransız sermayesi olması bu ortaklığın temellerini pekiştiriyordu elbette. TSK'nın Türk siyasetindeki baskın varlığı, Almanya ve Fransa'ya demokratik bir ülke olmadığı bahanesiyle Türkiye'yi AB'nin dışında tutma imkânı tanıyordu. Bugün aynı durum Erdoğan'ın "otokrasisi" için geçerlidir. Erdoğan Alman ve Fransız emperyalistleri için gökte ararken yerde buldukları bir nimettir.

MHP'NİN PENÇESİNDEN KURTULMA
HESABI

Erdoğan'ın yeni bir demokratikleşme hamlesi için yaptığı çağrıları, ABD'nin gözüne girme gayretleriyle açıklamak sıklıkla olur. Zira Erdoğan'dan gelen tüm diyalog girişimlerine kapamış ABD, Erdoğan'ın makyaj girişimlerine bugüne kadar itibar etmemiştir, bundan sonra da etmeyecektir. Nasıl hükümetin sınır ötesi girişimleri Türkiye'nin dışarıya artan itibarı, yahut nüfuz alanlarıyla değil, Erdoğan'ın içerideki sıkışmışlığıyla ilgilise Erdoğan'ın demokratikleşme reformları da aynı şekilde dışarıya değil içeriye yönelik hesaplarıyla ilgilidir. İçerideki hesabı da esas olarak MHP'nin pençesinden kurtulma hesabıdır.

Dostları olduğu kadar düşmanları tarafından da Erdoğan oportünistçe kaygılarla da olsa başlangıçta Kürt sorununu çözmeye yeltenmiş, sonrasında hüsrana uğrayarak yahut kandırılarak bu sorunu çözmekten vazgeçmiş bir politikacı olarak gösterilir. Tersi doğrudur. İktidara geldiği ilk günden itibaren devletin tepelerindeki güçlerle uzlaşmaya çalışan Erdoğan'ın, devletin Kürt politikalarından taviz vermeye ihanet ettiği hocası kadar bile niyeti olmadı. Erdoğan'ın Kürt sorununda 2007 ve 2012 yıllarında devletin inkarcı politikasını yumuşatmaya yönelik iki adımı oldu. Bunların ikisi de kendi dışındaki güçlerin zorlamasıyla gerçekleşti. Bunlardan birincisi ABD'nin zorlamasıyla başlayan Kürt açılımıydı. Reform yolunda attığı adımlar, PKK'yi tasfiye edemediği için kendisini değil süreci başarılı bir şekilde istismar eden DTP/BDP çizgisini güçlendirdi. Bu da Erdoğan'ı hızla bu açılımı önce kardeşlik sonra da millî birlik projesine çevirmesine yol açtı. Nihayetinde Oramar hezimetleriyle biten sınır ötesi operasyonlar ve on bine yakın BDP'linin tutuklanması süreci başladı. Kürt kitlelerinin 2012'de başlattığı eylem dalgası Erdoğan'ı bu sefer de çözüm süreci adı altında Öcalan'la masaya oturmaya zorladı. Fakat bu ikinci yumuşama süreci, AKP'nin gerilediği ve rejim krizinin derinleştiği koşullar altında gerçekleştiği için HDP'nin bu sefer öncekiyle kıyaslanamaz bir şekilde güçlenmesine yol açtı. HDP kâh Rojava'daki ABD-PKK yakınlaşması kâh Türkiye içindeki iki blok arasında kızışan iktidar savaşının görüntüde bağımsız ama özde tarafsız bir pozisyonu olarak dışı bırakılması nedeniyle Amerikancı muhalefete doğru çark edince bu süreç Erdoğan açısından iyice tahammül edilmez hale geldi ve çözüm süreci masası Erdoğan tarafından tekmelendi. Gelgelelim Erdoğan'ın Kürtlere karşı hızla saldırgan bir pozisyona geçmesi de kendisinin yokuşa aşağı inişini engelleyemedi. Gerileyen Erdoğan bu

ikinci çözüm sürecinin de katkısıyla 7 Haziran 2015'teki seçim yenilgisini yaşayarak hükümet kuramaz hale geldi.

Erdoğan'ın MHP'ye olan siyasi teslimiyeti 7 Haziran 2015'te başladı. 1 Kasım seçimlerinde hükümet kurabilir pozisyona gelmek için Kürtlerle tüm köprüleri atmakla kalmadı, yine şovenist bir dalga yaratarak milliyetçi katmanları arkasında yedeklemek umuduyla Kürdistan'da hızla bastıracağını umduğu ama sonrasında hüsrana uğrayacağı bir iç savaş kışkırttı. Böylelikle MHP'nin sadece oy desteğine değil aynı zamanda, özellikle polis teşkilatındaki kadrolarına yaslanmak zorunda kaldı. Sonraki tüm kritik dönemlerde Demirtaş'ın tutuklanmasında, Davutoğlu'nun azlinda, 15 Temmuz darbe girişiminde Erdoğan, MHP'nin çizgisine daha fazla kaydı, kadro desteğine daha fazla muhtaç hale geldi. MHP 2017 referandumuyla Erdoğan'a 12 Eylül Anayasası'nı onu kendisine tümüyle bağımlı kılacak şekilde değiştirtikten sonra Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı'ndan kurtulma imkânı kalmadı. Erdoğan'ın MHP'ye bağımlılığı o kadar büyüktür ki Türkiye'de tek adam rejimi safatasını yayanların aksine Cumhurbaşkanı'nın kendine Başkan dedirtmeye çok meraklı Erdoğan değil Bahçeli olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bugün Erdoğan Bahçeli'nin onayı olmadan tek bir ciddi politika değişikliği bile yapamıyor. Sokağa çıkma yasağı rezaleti sırasında Süleyman Soylu'yu istifaya ettirememesi bu bağımlılığın en çarpıcı göstergelerinden biridir.

Bununla birlikte Erdoğan'ın MHP'ye olan bağımlılığını tek yönlü olarak düşünmemek gerekir. Tasfiyecilik dalgası sadece devrimci hareketi değil 12 Eylül öncesinin faşist hareketini de etkilemiştir. Nihayetinde MHP de liderinin demir disiplini altında iktidara yürüten bir faşist parti değildir. Bahçeli, Erdoğan'ın mahkemeler üzerinde baskısı olmasa partiyi az daha Akşener'e kaptıracak ve kapının önüne konacaktı. MHP hâlihazırda hiçbir sorumluluğunu üstlenmeden hükümet olmanın tüm nimetlerinden faydalanmaktadır. "Ülküdaşları" bu nimetlerden uzak kaldığında Bahçeli'nin o koltukta ne kadar oturabileceği şüphelidir. Bu bakımdan Bahçeli'nin Erdoğan üzerinde mutlak hâkimiyeti olduğunu, onu yıkıma uğratarak iktidarı ondan devralmak istediğini düşünmemek gerekir.

Gelgelelim iki taraflı bu bağımlılık ilişkisinin esas olarak Erdoğan'a zarar verdiği açıktır. Zira en kötü senaryo MHP'liler açısından kadrolaşma imkânlarını yitirmek, Bahçeli açısından da kapı dışarı edilmektir. Buna karşılık Erdoğan için böyle bir seçenek söz konusu değildir, onun ölene kadar iktidarda kalması gereklidir ancak bu amacına ulaşmak için Erdoğan umudunu seçime bağlamıştır çünkü darbe yapmaya ne bir kitle partisi olan AKP'nin örgütsel işleyişi elverişli ne de Reis'in "yüreği yeter". Fakat elindeki tek somut olanak olan Cumhurbaşkanlığı'yla da yüzde elli artı biri bulma ihtimali her geçen gün azalmaktadır. Sadece kendisinden ayrılan iki ekibin partisine verdiği hasarı azaltabilmek için Erdoğan'ın MHP'nin etkisini frenlemeye, kendine yeni ortaklar bulmaya ihtiyacı vardır. Gelge-

lelim Erdoğan açısından sorun sadece yeni bir ortak sorunu değil aynı zamanda onu ortaklarına mahkûm eden anayasal yapı, özellikle Cumhurbaşkanı'nın yüzde elli artı birle seçilmesini şart koşan seçim sistemidir. Adım adım piyasaya sürülen 1921 ruhlı yeni sivil anayasa girişimini bu arka plan ışığında yorumlamak gerekir.

DEMEK Kİ REJİM DEĞİŞMEMİŞ

2017 referandumunun ardından rejim değişikliği analizi yapmayan sol akım kalmamıştı. KöZ ise marksizmin revizyonistler tarafından hasıraltı edilmiş temel saptamalarından birine işaret ederek, anayasaların seçimle/referandumla değil kurucu iktidarlara değişebileceğini hatırlattı. Yapılan anayasa değişikliklerinin 12 Eylül Anayasası'nın yerine yeni bir anayasa yeni bir rejim getirmedikçe sadece eski rejimin payanda- larını iyice zayıflatmış yaptığı eklektik değişikliklerle anayasa sorununu iyice içinde çıkılmaz hale getirdiğini ısrarla savundu. Değişikliklerin rejim krizini derinleştirerek yeni ve daha şiddetli bir anayasa krizinin yolunu döşeyeceğini öngördü. Rejim krizinin derinleştiği yerde, anayasa sorununun üstelik anayasayı değiştirdiğini iddia edenler tarafından bir kez daha gündeme getirilmesi 12 Eylül Rejimi'nin parlamenter yollarla değişmediğini, değişmeyeceğini bir kez daha gösterdi.

Bu nedenle Erdoğan'ın 2007'de siyasi olarak gücünün zirvesindeyken değiştiremediği, sonrasında 2011 yılında ustalık dönemine geçtiğini ilan ettikten sonra bir kez daha deneyip boyunun ölçüsünü aldığı anayasayı şimdi değiştireceğini sanmak saflık olur. Erdoğan 2017'de MHP'nin şekillendirdiği anayasa revizyonunda bile bugüne kıyasla çok daha güçlü bir pozisyondaydı, arkasında en azından 15 Temmuz'un rüzgârı vardı. Dört sene sonra kıyaslanamaz derecede zayıflamışken yeni bir anayasa, hele hele hiç de öyle bir nitelik taşımasa da liberaller tarafından özerklik, federasyon çözümlerine açık gibi sunulan 1921 Anayasası'nın ruhunu taşıma iddiasında bir anayasa yapabileceğini düşünmek akla ziyandır.

2017 referandumunun ardından rejim değişikliği analizi yapmayan sol akım kalmamıştı. KöZ ise marksizmin revizyonistler tarafından hasıraltı edilmiş temel saptamalarından birine işaret ederek, anayasaların seçimle/referandumla değil kurucu iktidarlara değişebileceğini hatırlattı.

Erdoğan'ın umudu en fazla anayasada 2017'deki gibi kimi düzenlemeler yapmak olabilir. Bu noktada MHP'nin cumhurbaşkanı seçiminde Erdoğan'ın kendisine bağımlılığını azaltacak bir değişikliği daha baştan reddedeceğini akıld tutmak gerekir. Yine de bir erken seçime gitmek yerine muhalefetin ağırdan reddedemeyeceği göstermelik ve zaten uygulanmayacak bir demokrasi paketiyle referanduma gitmek Erdoğan'ın daha çok işine gelirdi. Zira referandumda Erdoğan'ın yıpranmış partisinin rolü minimuma inerdi.

Biden Erdoğan'a karşı Trump kadar anlayışlı olmayacak. Ancak ABD'nin kendi siyasi krizi Amerikancı muhalefetin hayallerini suya düşürmeye yetecek.

Ruhu çağrılan 1921 Anayasası hem "devletin dini İslam"dır maddesini içeren hem de halifelğe devlet aygıtı içinde yer veren bir metindir. Aynı zamanda ulusal sorunu "hakkıdır hakka tapan milletimin istiklal" çizgisinde çözmeye çalışan bir siyasi projenin ifadesidir. Anayasa'nın 1921 referansıyla tartışılması bu nedenle en çok HDP ve Saadet Partisi'ni zorlayacaktır.

Üstelik referandumu kaybetmenin hasarı bir erken seçimi kaybetmenininkinden çok daha az olurdu. Gelgelelim böylesine bir anayasa değişikliğinin bile önünde devasa engeller vardır. Herşeyden önce 2017'den farklı olarak AKP ve MHP'nin toplam milletvekili sayısı, bu vekiller arasında hiç Deva ya da Gelecek Partili bulunmadığını varsaysak bile, 360'ın çok altında olduğu için üçüncü bir partinin desteğine ihtiyaç vardır. Üstelik Erdoğan'ın muhalefetle arasındaki mesafeyi kapatma yönündeki girişimleri de MHP tarafından engellenecektir. MHP'nin HDP'ye, Boğaziçililere yönelik provokatif çıkışları bunun somut örneğidir.

İkinci olarak siyasi partilerin yönelimlerinin kendi tabanlarını etkilediği bir dönemden geçmiyoruz. Amerikancı muhalefet partilerinin Erdoğan'a can simidi uzatmakla kazanacakları pek bir şey yoktur ama bu partilerin Erdoğan'ın yanına geçmesi kendi cılız tabanlarını yitirmeleri, siyasi olarak intihar etmeleri anlamına gelecektir. HDP tabanını CHP destekçiliğinden caydırıp tekrar eski tarafsız pozisyonuna sokmak için çağrılarda bulunan Öcalan'ın düştüğü pozisyon bu bakımdan ibretliktir. HDP'lilerin Öcalan'ın dinlemedikleri koşullarda, Akşener'in ya da Karamollaoğlu'nun tabanının taraf değiştiren parti başkanlarını takip edeceğini sanmak saflık olur.

Yeni bir anayasa yapmak bir hayaldir, kimi madde değişikliklerini bile referanduma götürmenin önünde devasa engeller vardır ama Erdoğan'ın anayasa değişikliği basit bir gündem saptırma operasyonu değildir. Erdoğan'ın maksadını anlamak için 2017 referandumunun iki ironik sonucu üzerinde tekrar durmak gerekir. Bunlardan birincisi koalisyon hükümetleriyle ilişkilidir. Erdoğan, cumhurbaşkanlığı sistemini koalisyonla son vermek için sunmuştu, oysa 2017 değişiklikleriyle birlikte tüm devlet aygıtı bir koalisyona dönüştü. İkincisi, Erdoğan cumhurbaşkanlığı seçimleriyle güçlü ve istikrarlı partiler vadeliyordu. Hâlbuki yüzde elli artı biri bulmak için iki partinin kıyasıya rekabet ettiği koşullar altında her iki taraf da rakibinin altını oymak için elinden geleni ardına koymamaktadır. Amerikancı muhalefet AKP içinden iki ayrı parti çıkarırken, Erdoğan önce Saadet Partisi'ni Fatih Erbakan'la bölmeye çalıştı, sonra Akşener'in partisindeki huzursuzlukları büyüterek bir istifa dalgası yaratmak istedi, şimdi de Muharrem İnce vesilesiyle CHP'yi zayıflatmak istemektedir. Bu bakımdan cumhurbaşkanlığı sistemi amaçlananın tam tersi bir sonuç üretmektedir. Merkez sağda ve solda iki büyük odağın çıkması umulurken tüm siyasi partiler hızlı bir parçalanma sürecine girdi. Siyaset "kazan kazan" sarlatanlığıyla başlayan Erdoğan'ın hem kendisi hem de hasımlarının altını oyan "kaybet kaybet" oyununu oynamak dışında başka çaresi kalmamıştır.

KAYBET KAYBET OYUNU

Eşit durumda olmayanların kâni da zararı da eşit olmaz. Bu nedenle "kaybet kaybet" oyunundan iktidar ve muhalefet eşit oranda zarar görmemektedir. Cumhuriyet İttifakı'ndan ayrılan partilerin durumuyla Millet İttifakı'nın merkezinde duran partilerden ayrılanların birbirinden farklıdır. Bir kere herhangi bir genel seçimde Cumhuriyet İttifakı'ndan ayrılmış olanların kademeli olarak saf değiştiren Millet İttifakı'na iltihak etmeleri mümkündür. Bununla birlikte ne Saadet'ten, ne CHP'den kopanların ne de Akşener'in İyi Partisi'nin böyle bir hamlede

bulunması ihtimal dahilindedir. Bu bakımdan yeni küçük partilerin olası bir cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan'a bir faydası olamaz. Barajı aşamayacakları belli olduğu için Millet İttifakı'nın havuzuna girmedikleri sürece meclis aritmetiği bakımından da Millet İttifakı'na zarar verme ihtimali yoktur. Vereceği hasar bu bakımdan yaratacağı iç tartışmalarla ilgilidir.

Amerikancı muhalefeti bir arada tutan paydanın ne olduğu akıldaki tutulursa söz konusu iç tartışmaların yaratacağı sıkıntıyı küçümsemek gerektiği anlaşılır. Millet İttifakı'nın paydası siyasetçi bir Erdoğan karşıtlığı ve "güçlendirilmiş parlamenter sistem" yanlılığıdır. Tüm toplumsal sorunlar emekçiler, ezilenler "mağdur" ve "kurban" kimliğinin ötesine geçmediği sürece Amerikancı muhalefetin radarındadır, tüm protesto girişimleri sızlanan, şikayetçi pozisyonunda oldukça, kitlesel, bir eyleme dönüşmedikçe bu muhalefet tarafından desteklenir. Bu nedenle Millet İttifakı'nın sürmesi için esaslı bir toplumsal, siyasal sorunun gündeme gelmesi, hükümete cepheden ve eylemli bir şekilde karşı çıkan toplumsal bir başkaldırının yaşanmaması gerekir. Kuruluş amaçları toplumsal muhalefeti bağımsız ve eylemli bir çizgide, meclise hapsolmeden yükseltmek olan HDK/HDP'nin Millet İttifakı'nın içinde yer almasına rağmen almıyor görünmesi kendi isteksizliğinden değil Millet İttifakı'nın bu kırılgan yapısından kaynaklanmaktadır.

Erdoğan'ın Amerikancı muhalefeti politik tutum almaya zorlayarak parçalama, zayıflatma girişimleri yeni değil. 7 Haziran seçimlerinden beri bunu HDP'yi hedef tahtasına oturtarak, bu liberal emekçi partisini bir terör örgütü olarak sunarak yapmaya çalışıyordu. Böylelikle hem HDP tabanını pasifleştirmiş hem de Millet İttifakı'nın diğer bileşenlerini siyasete zorlamış oluyordu. HDP'lilere ve onlarla ilişkilendirilenlere yönelik artan tutuklamalar, parti binası baskıları bu çerçevede değerlendirilmelidir. Erdoğan'ın Saadet Partisi'ne ziyaretleri de aynı bağlamda anlam kazanmaktadır. Saadet'in İslamcı kimliği ile Amerikancı muhalefetin diğer bileşenlerinin kadın hakları vurgusu uyumsuzdur. Erdoğan bir yandan kadın haklarının ailenin temellerini ortadan kaldırdığını işleyen, farklı cinsel kimlikleri sapkınlık olarak tanımlayan, dini hassasiyetin çiğnendiğini ısrarla vurgulayan bir siyaset çizgisi izleyip diğer yandan da Saadet Partisi'ni bu konularda işbirliğine çağırırken esas olarak bu partinin ve Millet İttifakı'nın yumuşak karnına vuruş yapmaktadır.

Toplumun tüm kesimlerini yeni bir anayasa tartışmasına çekmeye çalışan Erdoğan'ın derdi elbette yeni bir toplumsal sözleşme yaratmak olmasa gerek. Anayasa muhtevası gereği tüm esaslı toplumsal ve siyasal sorunlara dokunan bir metindir, anayasa tartışmaları siyasal uzlaşmazlıkları kaçınılmaz olarak açığa çıkaracaktır. Anayasa tartışmaları gündeme oturdukça Millet İttifakı'nın siyasal konularda kaçak dövüşen bir pozisyonda bulunması zorlaşacaktır. Anayasa'nın 1921 referansı ile sunulması da Erdoğan'ın bu niyetini somutlar. 1921 Anayasası'nın özerklik ve federasyon tartışmalarına kapı aralayacağı düşünülmektedir. Öte yandan ruhu çağrılan anayasa hem "devletin dini İslam"dır maddesini içeren hem de halifelğe devlet aygıtı içinde yer veren bir metindir. Aynı zamanda ulusal sorunu "hakkıdır hakka tapan milletimin istiklal" çizgisinde çözmeye çalışan bir siyasi projenin ifade-

Erdoğan'ın tek adam olduğu, pervasız diktatör olduğu söyleniyor. Oysa Erdoğan bu bakımdan tek adamı, Cumhurbaşkanı olduğuna bile ikna edilebilir için her fırsatta forsunu kullanıyor, gerekirse elinde taşıyor.

Demirtaş Erdoğan'a seçim yenilgisini tattırması tek adaydır. Demokratikleşme mücadelesini sandıkta ve kırıltı ittifaklarında arayanlar Demirtaş'a özgürlük mücadelesi yürütemez.

sidir. Anayasa'nın 1921 referansı ile tartışılması bu nedenle en çok HDP ve Saadet Partisi'ni zorlayacaktır.

SEÇİMLE GİTMEMEYECİK SAPTAMASININ ANLAMLI

Platformumuzun "Erdoğan seçimle gitmeyecek" saptaması, Erdoğan'ın devlet aygıtını ele geçirmiş göstermelik seçimler düzenleyen bir otokrat olduğu anlamına gelmez. Bilakis Erdoğan'ın partisi ve devlet üzerindeki denetimi günden güne zayıflamaktadır. Anayasa tartışmalarından görüldüğü üzere Reis mesaisinin büyük bir kısmını parlamenter hesaplara ayırmaktadır. Önceki yayınlarımızda bu saptamanın Amerikancı muhalefetin zayıflığıyla ilişkili üç anlamı olduğunu belirtmiştik. Birincisi, Amerikancı muhalefet, siyasetten kaçan pozisyonunu Türkiye gibi emperyalist zincirin zayıf halkası olan bir ülkede sürekli kılamaz. İkincisi, tam da bu nedenle seçimlerde net ve en geri siyasi hassasiyetleri taşıyan bir pozisyonu temsil eden Erdoğan'ı aşarak yüzde elli artı biri bulamaz. Üçüncüsü Erdoğan seçimleri kaybetse bile onu cumhurbaşkanlığı makamını terk etmeye zorlayacak bir devlet erki bulunmamaktadır.

Anayasa tartışmaları ve Boğaziçi tartışmalarıyla gündeme gelen tablo birinci saptamayı doğrulayan örnekler sunmaya başlamıştır. Geride bıraktığımız Amerikan seçimleri ikinci ve üçüncü saptamaya dair ipuçları vermektedir. Korona krizinin tam ortasında, iktisadi krizin göbeğinde, partisinin kararlı desteğini alamayan ve karşısında çok daha güçlü bir devlet bulunan Trump dahi başkanlık seçimlerini neredeyse kazanacaktı. Amerikancı muhalefetin Trump'tan çok daha güçlü bir parti aygıtına sahip, muhalefetin açıktan karşı çıkmaya cesaret edemediği tezler ileri süren Erdoğan'ı seçimlerde mağlup etmesi çok daha düşük bir olasılıktır. Anayasa tartışmalarıyla içine girilen siyasal parçalanma ve "kaybet kaybet" oyunu düşünüldüğünde bu olasılık daha da düşmektedir. Nihayetinde seçimleri kaybettiği takdirde Erdoğan'ın Trump'tan fazla direneceği aşikârdır. Daha da önemlisi kendisini bir eylemsizlik çizgisine kilitlenmiş Amerikancı muhalefetin onu indirmeye mecali olmadığı gibi arkasını yaslayacağı bir devlet aygıtının bulunmamasıdır. Erdoğan seçimle gitmeyecek saptaması bu nedenle Erdoğan'ın gücünden çok muhalefetin güçsüzlüğüne ve rejim krizinin derinliğine işaret etmektedir.

Erdoğan'ın parlamenterist muhaliflerine

karşı sahip olduğu üstünlükler onu emekçi ve ezilen hareketi karşısında da avantajlı kılmaz. Aslına bakılırsa iktidarın her bakımdan yıprandığı, muhalefetin en temel fonksiyonunu bile yerine getiremediği koşullarda başlayan anayasa tartışmaları devrimci güçler açısından benzersiz fırsatlar sunmaktadır.

Rejim krizi içinde çırpınan Erdoğan'ın başlattığı iç savaşta manevra alanı daralmakta, eli zayıflamaktadır. Ortağı MHP tarafından sürekli sabotaj edildiği, Amerikancı kesimden kimseyi yanına çekemediği için muhaliflerini ne kararlı bir baskı politikasıyla sindirebilmekte ne de demokrasi makyajıyla onların gönüllerini çelebilmektedir. Tam da bu nedenle hükümetin uyguladığı baskı politikaları sokağın önünü kesmediği gibi, yaptığı reformlar da zayıflık belirtisi olarak algılanmaktadır. Büyük devrimler ya bir yumuşama döneminde aniden uygulanmaya başlanan baskı politikalarıyla ya da tersinden hükümetler katı baskı politikalarını kararsız bir biçimde yumuşatmaya soyunduğunda başlar. Erdoğan ise bu iki yönelim arasında kararsızca yalpalamaktadır. Üstelik bunu anayasa gibi düpedüz siyasal bir sorunu gündeme getirerek yapmaktadır.

Amerikancı muhalefetin siyasetçisizliği ve sünepeliği devrimci güçler açısından bir diğer avantajdır. 2019 seçimleri örneğinde olduğu gibi elde edilen seçim zaferleri muhalefetin tabanını cesaretlendirmekte, beri yandan muhalefetin kişisizliği ise öfke uyandırmaktadır. Erdoğan'ın muhalefeti kilitleme yönündeki hamleleri bu kesimlerin siyaset yapıyor gibi görünerek kendi tabanlarını etkisizleştirmesini zorlaştırmaktadır. Bu elbette işçi sınıfının en politik ve militan kesimlerini tabanında toplayan fakat aynı zamanda örgütsel şekilsizliği ve denetimsizliği bir erdem olarak sunan HDP açısından problemidir. Erdoğan bastırıldığı HDP'nin kendi tabanı üzerindeki denetim rolünü oynaması güçleşmektedir.

KÖZ, 2017 referandumundan önce anayasa değişikliğiyle birlikte anayasa sorununun gündemden düşmeyeceğini, daha da derinleşerek emekçilerin gündemine gireceğini ifade etmişti. Bu yüzden de daha o zamanda, kurucu meclis tartışmalarını gündemde tutmanın önemine değinmişti. Şimdi tam da böyle bir iklim yaklaşmaktadır. Muhalefet güçleri kilitlenirken demokratik anayasanın nasıl yapılacağı sorusu daha da fazla gündeme oturmaktadır. Demokratik anayasa için kurucu meclis, işleyen bir kurucu meclis için Erdoğan'ın devrilmesi şarttır. Komünistlerin bu konuya dair saptamaları her zamankinden günceldir. Benzer nedenlerden ötürü emekçiler anayasa ve kurucu meclis konusuna tartışmaya her zamankinden açıktır.

Erdoğan'ın parlamenterist muhaliflerine karşı sahip olduğu üstünlükler onu emekçi ve ezilen hareketi karşısında da avantajlı kılmaz. Aslına bakılırsa iktidarın her bakımdan yıprandığı, muhalefetin en temel fonksiyonunu bile yerine getiremediği koşullarda başlayan anayasa tartışmaları devrimci güçler açısından benzersiz fırsatlar sunmaktadır.

Gezi ve Boğaziçi: İki burjuva başkaldırı

Mücadeleyi büyütmenin koşulu ise hareketin kendi kabuğuna çekilip, kendi mücadele alanında kısmi ve yerel taleplerin peşinden koşmasındadır değil tüm bu mücadeleleri hükümete karşı kitlesel eylemlerde buluşturmasından geçer.

Boğaziçi protestoları sırasında, düzen güçlerinin açmazları gözler önüne serilmiş ancak en az bir o kadar devrimci güçlerin önündeki imkânlar, aşmaları gereken güçlükler de bütün çıplaklığıyla belirmiştir.

Boğaziçi protestolarını ikinci yahut bir mini Gezi'ye benzetenlerin sayısı az değildir. Bir bakıma bu benzetme haklıdır. Zira daha çok Kuzey Kürdistan merkezli gerçekleşen 6-7 Ekim Başkaldırısı bir yana bırakılırsa bu yaygınlıkta ve siyasi partilerin doğrudan denetimlerinin dışında bir protesto gösterisi Gezi'den beri görülmemiştir. Ama bir dizi başka açıdan da Gezi ile Boğaziçi protestoları arasında benzerlik kurmak mümkündür.

Gezi Parkı'nda ayaklananlarla Boğaziçi protestolarının toplumsal kimliği aynıdır. Bu kesimler öteden beri burjuvazinin paralı hizmetkârları diye tanımladığımız, burjuvazinin içinde olan yoğun bir proleterleşme basıncını üzerinde hissedilen kesimlerdir. Boğaziçi protesto dalgası içinde yer alanların bir yandan ne kadar başarılı ve parlak kişiler olduğunu göstermeye çalışmaları, diğer yandan da Pervin Buldan'a elitizm eleştirilerini boşa çıkarma kaygısıyla kendi mütevazı öğrenci evlerini gösteren videoların içinde yer almaları bu direniş içindeki iki farklı eğilime işaret etmez. Tersine protestocuların birbirini tamamlayan iki özelliğini gösterir. Bir yanda temelsiz bir kibir ve özgüvenin pompalandığı heves ve iddialar, diğer yandaysa sermayeden yenen silleler ve hükümetin hatırlattığı kısıtlar vardır. Boğaziçi Üniversitesinin özgünlüğü, bir yandan bugüne kadar hükümetin pek de dokunmadığı bir alan olması ama aynı zamanda üniversitenin bir bütün olarak hükümetin kuşatması altında bulunmasıdır. Bu özgünlük birbirinin zıttı gibi görünen bu eğilimleri körüklemektedir.

Yirmi yıl önceki küreselleşme karşıtı hareketler de bugün Amerika'da Demokrat Parti'de büyüyen muhalefet hareketi de burjuva katmanlardan proleter saflara iteklenmeye duydukları öfkeyle harekete geçiyorlardı. Dün Gezi bugün Boğaziçi'nde harekete geçen kitlelerin protestoları da aynı maddi temel üzerinde yükselmektedir. Bu durum bize, rejim krizi derinleşirken hükümeti sarsacak patlamaları nereden beklemek gerektiği hakkında da ipuçları vermektedir.

Gezi kadar net bir şekilde ifade edemese de Boğaziçi'ndeki başkaldırı iktisadi, kültürel değil siyasi bir nitelik taşımaktaydı. Bu nedenle, dünyanın geri kalan kesimlerine kıyasla çok daha baskın bir şekilde öne çıkan siyasi talepleri vardı. Başka türlü de olamazdı, zira bu kesimlerin varoluş koşullarına yönelik tüm saldırılar doğrudan hükümet tarafından yürütülmekteydi. Hükümetin hedef gösterdikleri, kendilerini savunmak için en ufak bir adım atıldığında elbette hükümeti karşılarına alan bir çizgide hareket edeceklerdi.

Gezi Parkı'ndaki başkaldırı sınıfsal köken itibarıyla burjuva karakterde bir ayaklanma olarak başlamakla beraber Türkiye'nin tüm kesimlerine özellikle de proleter yerleşim alanlarına yayıldı. Türkiye tarihinin en büyük hükümet karşıtı ayaklanması oldu. Boğaziçi'ndeki protestolar elbette varoşlara yayılmamıştır ama sadece Boğaziçi niteliğinde olmayan, daha çok kalifiye proleter yetiştiyen yüksek okul yahut işsiz toplama kampı işlevi gören üniversitelere de yayılmış, üniversite- li olmayan genç kesimleri ise kent merkezlerinde

buluşturmuştur. Dolayısıyla Türkiye'nin içindeki başkaldırı dinamiklerini tetikleme potansiyelini taşıdığını göstermiştir.

Gezi bir yandan Gülelencilerle Erdoğancılar arasında çatışmaların ayyuka çıkmaya başladığı diğer yandan da hükümetin 2009-12 arasında sürdürdüğü hücum ve inkar sürecinden çözüm süreci masasına oturmaya mecbur kaldığı için geri adım attığı, inandırıcılığı az bant ve demokratikleşme sinyalleri verdiği bir dönemde gerçekleşmişti. Bugün Boğaziçi protestoları da Cumhuriyet İttifakı ve AKP içindeki çatışmaların ayyuka çıktığı, bu sefer hükümetin hiçbir inandırıcılığı olmayan demokratikleşme sinyalleri verdiği bir dönemde gerçekleşiyor.

Bu türden dönemler emekçi yığınların sınıf düşmanlarının zayıflığını giderek daha fazla hissettikleri, onlara karşı harekete geçme arzularının arttığı dönemlerdir. Böylesi dönemlerde emekçi kitlelerin kendi taleplerindeki ısrarcılığı kadar hükümete cepheden karşı çıkan bir siyasi harekete ihtiyaçları da artar. Muhalefetin parlamenter hesaplara kilitlenmiş olması da bu ihtiyacı ortadan kaldırmaz, kötükler. Gerek Gezi'nin gerekse de Boğaziçi protestolarının hızla yaygınlaşması ve eyleme katılmayan kesimler nezdinde bile itibar görmesinin sebebi tam da bu ihtiyaçtır.

AMERİKANCİ MUHALEFET, HDP VE YÖRÜNGESİNDEKİLER

Her iki protesto dalgası da Amerikancı muhalefetin sefaletini ortaya koymuştur. Gezi'de CHP'nin yaklaşımı protestocuları destekleyerek onları yalnız bırakmak, en sonunda hükümetin başkaldırı dalgasını sonlandırmasını mümkün kılmak olmuştur. Boğaziçi protestoları sırasında da Kaftancıoğlu ilk günden direniş destek vermiş, sonraki polis saldırısının ardından kendi olanaklarıyla bir basın açıklamasına imkân tanımış ama sonrasında direnişin okul içine hapsedilmesi ve bitirilmesi gerektiğine dair dozu gitikçe sertleşen açıklamalar yapmıştır. Gezi'de Kabataş yalanına prim vermeyen CHP konu Boğaziçi olunca sözde "Kabe provokasyonu"nu kinamak için vakit kaybetmemiştir. Kılıçdaroğlu'nun ana-babalara yaptığı çağrı 2023'e kadar eylemsizlik çizgisinin benimseneceğinin itirafı olmuştur. Tabanı ve taşıdığı iddialar nedeniyle açmazları daha büyük olsa da HDP'nin durumu daha farklı değildir. Gezi'yi başlatanlar arasında HDK'li Sırrı Süreyya varken Boğaziçi Direnişinin ilk haftaları boyunca HDP sessizliğini korumuş sonrasında da kendi milletvekilleriyle sembolik destekler vermiş, etkisi altında tuttuğu kurumlarla, öğrencilerin eylem girişimlerinin önüne set çekmeye çalışmıştır.

HDP'nin dışında kalan sol akımların durumu da daha iyi değildir. Gezi boyunca orantısız zekaya, Gezi ruhuna, ortaya çıkan forumlara övgüler düzenler, kendi görüşlerini siyasi olarak değil Taksim Dayanışması adı altında ilan edenler bu sefer de Boğaziçi öğrencilerinin yol gösterdiğini iddia etmeye başlamışlardır. Önderlik iddiasında bulunanlardan hiçbiri protesto eylemlerine kendi siyasal kimlikleriyle katılmamış, herhangi bir eylemde bayraklarını yükseltmemişlerdir.

Boğaziçililerin Erdoğan'a yazdığı açık mektupla bu tablo bütün vahametiyle açığa çıkmıştır. Boğaziçililerin mektubu bir öğrenci bakışıyla ama tok bir duruşla yazılmış bir mektuptur. Herkesi azarlamaya alışmış Cumhurbaşkanı'na cep-

heden tutum almış, "yüreksiz ve halk düşmanı olan sensin" demiştir. Bu tepki normal koşullarda liberal demokrat bir "yurttaşın" dahi göstermesi gereken bir tepkidir. Ancak Erdoğan'ın baskılarından çok Amerikancı muhalefetin yarattığı endişe dalgası ve parlamentarist hesaplar sol hareketi öylesine esir almıştır ki, anlamlı devrimci sıfatları olan partiler dahil hiçbir odağın, provokasyonlara mahal vermeme ve eylemleri amacından saptırmama kaygısıyla" kitleler içinde Erdoğan'a bu şekilde seslenemediğini açığa çıkarmıştır. Mektubun tüm muhalefet odaklarından bu denli desteklenmesi, bütün bu odakları birleştiren güç işlevi görmesi toplumda bu cesarete duyulan ihtiyacı anlatmaktadır.

Kendini devrimci özne olarak gösterenlere düşen bu mektubu yazanlara sözünü ettikleri sorunların ancak bir devrimle çözülebileceğini hatırlatmak, bu mektubu yazanları ve onu destekleyen kesimleri Erdoğan'a karşı kitlesel bir seferberlikte buluşturmak olmalıydı. Hâlbuki tüm bu akımlar söz konusu öncülük görevini üstlenmek yerine kuyrukçu olmayı tercih etmişler, burjuva liberali Ayşe Buğra'ya hocamız diyen bir bildiriye imza atmakta bir sakınca görmemişlerdir.

HER İKİ EYLEM DALGASINDA DA HÂKİM OLAN TASFİYECİLİKTİR

Platformumuzun Gezi'yi burjuva bir ayaklanma olarak nitelemesinin tek ve asıl sebebi bu ayaklanmayı başlatanların sınıfsal konumu değildi. Gezi hükümete karşı bir ayaklanmaydı ama doğrudan burjuva partilerin ve reformistlerin denetimi olmasa da Amerikancı burjuvazinin Erdoğan'a karşı mücadelesinin siyasi güdümünde olan bir ayaklanmaydı. Nitekim bundan ötürü de ayaklanmadan devrimci bir sonuç çıkmadı. Geziciler o dönem burjuva sosyalizminin yükselen sesi HDP'nin yelkenlerini şişirdi. Gezi bir başka açıdan da sivil toplumculuğu yükseltti. Geziciler sınıfsal kökenleri ve solla ilişkilenişleri bakımından örgütlü mücadeleyi yürütenlerden daha politik olsalar da, kibirli bir örgüt düşmanlığı içeren bir yaklaşıma sahiptiler. Soldaki Gezi kuyrukçuluğu bu eğilimi daha da pekiştirdi. Bu da Gezicilerin forumları önemli bir keşifmiş sanmalarına, tasfiyecilerle birlikte onlara özyönetim, hatta doğrudan demokrasi organları payeleri vermeye yol açtı. Böylelikle demokratikleşmenin devrimsiz gerçekleşebileceği hayalini yayan sivil toplumculuk bir kez daha popülerleşti. Devrimci bir örgütün kimliğini reddeden ya da kullanmaktan çekinen forumcular zuhur etti. Başka bir deyişle keskin sol söylemleri, devrimci örgüt çoğu zaman mesafeli kimi zaman da düşman, sivil toplumcu forumculuk HDP'nin tasfiyeciliğine kan verdi.

Burjuva sosyalizmi Boğaziçi'nden başlayan protesto dalgasının önünde her bakımdan en önemli engeldir. Tıpkı Gezi'de olduğu gibi CHP'nin uzlaşmacı rolü gözler önüne serilse de her türlü sorumluluktan kaçan tutumuna karşın HDP direnişin en büyük destekçisi edasıyla hareket edebilmektedir. Benzer bir durum HDP'yle yakınlıkları oranında diğer reformist sol partiler için de geçerlidir. Bu yüzden HDP'nin seçmeni olan Boğaziçi protestocularıyla, HDP'nin eylem bilgisi ve görgüsüne sahip tabanını buluşturma çağrıları yapmadan HDP'nin sınıf uzlaşmacı karakterini teşhir etmek mümkün değildir. İkincisi Gezi'deki devrimci örgüt düşmanı, forumculuğa meyilli ama aslında sivil toplumcu kitle, üniver-

sitenin özgün karakteri nedeniyle Boğaziçi protestolarında misliyle mevcuttur. Sol hareketlerin kendilerini öğrenci olarak sundukları koşullarda bu kitlelerin forum, dayanışma vb. türden organizasyonlarla demokrasi mücadelesi verilebileceği; doğrudan demokrasi, kurucu meclis, demokratik anayasa türünden politik hedeflere böylesine gevşek organizasyonların yürüttüğü mücadeleyle, genel seferberlik çağrılarıyla, devrimci bir partinin öncülüğü olmadan varılabileceği yanılması büyüyecektir.

ACİL GÖREV ÖĞRENCİLERE AKIL VERMEK DEĞİL DEVRİMCİ PARTİ İHTİYACININ PROPAGANDASIDIR

Komünist Enternasyonal'de işçi aristokrasisine, burjuvazi ile proletarya arasında yalpalayan katmanlara, onların burjuva sosyalizminin etkisi altında olduğuna bu kesimlerin hareketine burun kıvrılmak, taleplerine duyarsız kalmak için değinmez. Bilakis bu katmanlara, onları merkezinde proletaryanın olduğu devrimci mücadeleye kazanmanın aciliyetini ve yollarını belirlemek için işaret edilir. Dün Gezi'de olduğu gibi bugün Boğaziçi protestolarında burjuva sosyalizminin güncelliğinden, tasfiyecilerin oynadığı köstekleyici rolden bahsetmenin komünistlere yüklediği görev de bundan başka bir şey değildir.

Devrimci durumun derinleştiği topraklarda Amerikancı muhalefetin dümen suyunda gidenler en basit bir demokratik talep için mücadele etmekten çekinmektedirler. Mücadele eden kesimler ise, birleşik ve kitlesel bir emekçi seferberliğine olduğu kadar, belki ondan daha çok devrimci bir partinin ve onun yol göstericiliğinin ihtiyacını hissetmektedir.

Tam da bu nedenle komünistlere düşen, Boğaziçi protestocularına eylemlerini daha etkin bir şekilde nasıl yürüteceklerine dair akıl fikir vermek, önerilerde bulunmak, direnişi muhtelif taleplerle politikleştirmek yahut militanlaştırmak değildir. Bu yaklaşımlar kendilerine kitle örgütlerinden başka kimlik bulamamış evrimci sosyalistlerin müzmin alışkanlıklarıdır. Kitle seferberliğinde en ön safta yer almak, onu diğer toplumsal mücadele hareketleriyle buluşturmak, bu hareketler içinde çıkan devrimci demokratik talepleri desteklemek, demokratik anayasa etkinlikleri, tartışmaları düzenlemek için komünist olmaya gerek yoktur. Bu ön açıcı ve teşvik edilmesi gereken tutumları takınmak için siyasetle ilgilenen dürüst bir öğrenci olmak yeterlidir. Komünistlerin asıl ayırt edici rolü, geçelim demokratik anayasayı en basit bir demokratik talep için bile hükümetin silahlı bir ayaklanma yoluyla devrilmesi gerektiğini, bugünün acil görevinin de bu ayaklanmayı işçi sınıfının devrimci enerjisine yaslanarak örgütleyecek devrimci partinin inşa edilmesini olduğunu söyledikleri zaman çıkar. Reformistler, merkeziler, legalist tasfiyeciler de kendilerini bu konular gündeme geldiğindeki itirazları ve suskunluklarıyla belli ederler. Ancak bu görev yerine getirildiğinde, bugünkü protesto dalgası içinde yer alıp da devrimci arayışları olan kesimlerle buluşulabilir. O halde mücadele edenlerle hükümete karşı kitlesel bir seferberliğin imkânlarını konuşmanın ilk koşulu, onlara öncelikli görevin hükümeti alaşağı edecek bir ayaklanmaya önderlik edecek bir partinin yaratılması görevi olduğunu hatırlatmak ve onları bu görev için sorumluluk almaya davet etmekten başka bir şey olmasa gerek.

Gezi Ayaklanması hakkındaki tespitlerimiz bugün tekrar doğrulanmakta; komünistlerin devrime önderlik edecek partiyi inşa etmek görevinin aciliyetini tekrar göstermektedir.